

§ 16 a, stk. 1

Miljøgodkendelse

Kvægproduktionen på Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens
Meddelt den 6. marts 2024

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	26 63 71 71
Husdyrbrugets navn	Skovvanggaard
Beliggenhedsadresse	Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens

Ansøger og ejer

Ansøger navn	Gerardus Johannes C Hilhorst
Ansøger adresse	Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens
Ansøger telefon	20 87 58 37
Ansøger e-mail	gjhilhorst@gmail.com

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	30 71 91 31
Konsulent virksomhedsnavn	Landbrugsrådgivning Syd I/S
Konsulent navn	Rikke Kyhn
Konsulent adresse	Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster
Konsulent telefon	73 74 20 41
Konsulent e-mail	rky@lrs.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9265320
CHR-numre	52217
Matrikel nummer	16 - Nustrup Bæk, Nustrup
Evt. øvrige matrikler	298, 299, 300 og 301 - Nustrup Bæk, Nustrup

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Maja Hauchrog Vink
Telefon	21 51 26 06
E-mail	MVH@Haderslev.dk
Kvalitetssikring	Astrid Kjærulff Jepsen og Klaudi Andresen

Godkendelse

Ansøgning indsendt	18. oktober 2022
Godkendelsestype	§ 16 a, stk. 1, ammoniakemission, på 4132 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	23. september 2023
Meddelt	6. marts 2024
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 236121, version 5
Acadre nr.	22/22869

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad.....	2
A. Afgørelse	4
Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse.....	4
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse	5
B. Vilkår for husdyrbruget.....	6
C. Miljøteknisk beskrivelse.....	11
Generelt.....	11
Indretning og drift.....	11
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	12
Husdyrbrugets beliggenhed.....	13
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	14
Naturvurdering.....	17
Lugtgener	21
Støjkluder og rystelser	23
Støvgener.....	23
Lysgener	23
Skadedyr.....	24
Transport, til- og frakørsler.....	24
Olie, kemikalier og affald	24
Spilde- og overfladevand.....	25
Energ- og vandforbrug.....	25
BAT Ammoniakemission	25
Egenkontrol	26
Risikoforhold.....	26
Ophør	27
D. Offentlighed og klagevejledning.....	28
Offentlighed/Orientering af naboer om ansøgningen om miljøgodkendelse og høring af udkastet.....	28
Annoncering af afgørelse	28
Klagevejledning.....	28
Bilag 1: Situationsplan	30
Bilag 2: Produktionsarealer	31
Bilag 3: Afløbsplan.....	34
Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse	35

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 18. oktober 2022 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens omhandlende følgende:

- Der søges om fleksibel produktion af alle kvæg i de eksisterende produktionsanlæg ved overgang til stipladsmodellen.
- Godkendelse af korrekt gulvtype i sengestalde.
- Etablering af 674 m² nyt produktionsareal i eksisterende stald.
- Udvidelse af produktionsareal til kalve med 110 m².
- Etablering af ny møddingsplads som erstatning for tidligere møddingsplads.
- Fjerne fast overdækning af Gyllebeholder 2.

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹ til ændring og udvidelse af kvægproduktionen med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 236121, version nr. 5 på Husdyrgodkendelse.dk

Ved ibrugtagning af denne miljøgodkendelse bortfalder husdyrbrugets eksisterende miljøgodkendelse fra 2012.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående godkendelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg. Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom, og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen, forudsættes kendt og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse eller lignende hos Haderslev Kommune.

Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen², samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et produktionsareal, der er større end 100 m² og en ammoniakemission på 4132 kg NH₃-N/år, og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udvide produktionsarealerne i den eksisterende stald, samt overgangen til stipladsmodellen, er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift. Etableringen vil betyde, at staldanlægget kan udnyttes fuldt ud, og der kan opnås en optimal produktion indenfor de eksisterende rammer. Den fleksibilitet, der ligger i at komme

¹ Husdyrbrugloven – Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023.

over på stipladsmodellen og benytte flexgrupper betyder, at det er valgfrit, hvor mange dyr der produceres og til hvilken vægt de produceres, så længe at produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne. Den øgede fleksibilitet forventes at give anledning til et større antal dyr og derved et behov for en større kalveplads og møddingsplads.

Med det større produktionsareal og antal af dyr forventes en større produktion af dybstrøelse. Den eksisterende møddingsplads har, grundet sin placering, begrænsede muligheder for udvidelse. Fremfor at udvide den eksisterende møddingsplads, er det derfor blevet besluttet at etablere en ny og større møddingsplads nord for stalden. Denne placering er ideel i forhold til den praktiske arbejdsgang ved udmugning af stalden, og den tætte placering til gyllebeholderne gør det nemt at etablere afløbsforhold hertil.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når de nye produktionsarealer og gødningsopbevaringsanlæg er etableret. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet jævnfør husdyrbruglovens § 59 a, stk. 2.

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens §§ 39-40. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 6. marts 2032.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelt

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 236121 version 5 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse.
2. Miljøgodkendelsen skal altid være at finde på ejendommen. Driftsansvarlig skal kende indholdet. Relevante vilkår i miljøgodkendelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbruget har tilladelse til at etablere et nyt produktionsareal med dybstrøelse på 674 m² i den eksisterende stald "kostald+ungdyrstald" og i overensstemmelse med placeringen vist i Figur 8 i Bilag 2.
4. Husdyrbruget har tilladelse til at udvide produktionsarealet af den eksisterende kalveplads fra 15 m² til 125 m² (udvidelse på 110 m²).
5. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med Tabel 1 og Tabel 2 og være placeret som vist på situationsplanen i Bilag 1.

Tabel 1 Stalde og produktioner på ejendommen ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktion og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)*
Kostald + Ungdyrstald	4582	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1338	29,2
		Alle kvæg; Dybstrøelse	674	14,7
		Alle kvæg; Dybstrøelse	100	2,2
		Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1200	26,2
Kalvehytter	261	Kalve, (under 6 mdr.) Dybstrøelse	15	5,7
		Kalve, (under 6 mdr.) Dybstrøelse	110	42,1

Tabel 2 Flexgrupper.

Flexgruppe	Dyretype og staldsystem
Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	<ul style="list-style-type: none">• ☐ Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)• ☐ Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Alle kvæg; Dybstrøelse	<ul style="list-style-type: none"> Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
------------------------	--

Indretning og drift - Anlæg til gødning

6. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 3 og placeret som vist på situationsplanen i Bilag 1.

Tabel 3 Opbevaringslagre ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Dimension (m ³)	Yderligere oplysninger
Gyllebeholder 1	Flydende	999	5000	Fast overdækning (telt) med 50 % NH ₃ effekt
Gyllebeholder 2	Flydende	359	1450	
Ny Møddingsplads	Fast	295	-	Gødningsandel: Kvæg, heste, får og geder: 250 m ²

7. Den nye møddingsplads skal placeres som vist på situationsplanen i Bilag 1.
8. Gyllebeholder 1 skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

9. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
10. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
11. Åbning af teltlugerne på Gyllebeholder 1 må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning, udbringning af gylle eller tilførsel af gylle.
12. Skader på teltoverdækningen skal repareres senest en uge efter skadens opståen.
13. Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation senest to hverdage efter skadens opståen og noteres i logbogen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Beliggenhed og landskab

14. Der skal etableres og vedligeholdes en afskærmende beplantning ved ensilagepladsen, herunder at udgåede træer erstattes. Beplantningen skal bestå af 6-8 poppeltræer placeret i overensstemmelse med Figur 1.

Figur 1 Placering af afskærmende beplantning

15. Beplantningen skal etableres senest førstkomende plantesæson, efter at denne miljøgodkendelse meddeles.

Lugtgener

16. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støjgener

17. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i nedenstående tabel. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 4: Vejledende Støjgrænser fra i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Det bemærkes, at støj fra brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Støvgener

18. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Lysgener

19. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter endt aktivitet på pladsen.
20. Der skal være natsænkning på belysningen i stalden i den periode, hvor der ikke er aktivitet.
21. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

22. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, mv. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.
23. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste [Link til retningslinjer for effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#).

Olie, kemikalier og affald

24. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere, der er egnet hertil, dvs. har en stabil udformning og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
25. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på husdyrbruget. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
26. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på støbt plads med tæt bund uden afløb, så spild kan opsamles.
27. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
28. Tanke til olie, brændstof og kemikalier skal være sikret mod påkørsel.

Spilde- og overfladevand

29. Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
30. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af vaskevandet

til gyllebeholder.

31. Tagbrønden og -nedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indsvive forurenende stoffer.

Energi- og vandforbrug

32. Staldanlæggets elinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
33. Belysningen skal udskiftes til LED-armaturer eller anden energibesparende belysning, efterhånden som der er behov for udskiftning.
34. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Egenkontrol

35. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
36. Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
 - Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
 - Ressourceforbrug for vand og energi en gang årligt.
 - Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.

Risikoforhold

37. Der skal altid forefindes en beredskabsplan på husdyrbruget. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.

Ophør

38. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
39. Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgersøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Haderslev Kommune stiller vilkår til, at projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 236121 version 5 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Da driftsleder af husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøgodkendelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøgodkendelses indhold. For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på ejendommen.

Alternativer til det ansøgte projekt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 4.14.

De nye produktionsarealer, og derved udvidelsen af besætningen, etableres i eksisterende bygninger, der er derfor ikke vurderet på alternativer til disse.

Ansøger har ikke overvejet alternative placeringer af den nye møddingsplads. Den valgte placering er både optimal for arbejdsgangen med udmugning, og vil syne mindst muligt i landskabet.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.1.

Husdyrbrugets eksisterende husdyranlæg består af sammenhængende ko- og ungdyrstald samt kalveplads med kalvehytter. I forbindelse med udvidelsen af bedriften, etableres et nyt produktionsareal i den eksisterende stald/lade, kalvepladsen udvides og en ny møddingsplads etableres nord for stalden.

Staldsystemet i sengestaldene er tidligere og fejlagtigt godkendt som "Sengestald med spalter (Kanal, linespil)", dette retliggøres ved, at produktionsarealer nu godkendes med den korrekte staldtype: "Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)".

Da gulvprofilen og emissionsfaktoren for de to staldsystemer er ens, vurderes det at ændringen ikke kan sidestilles med etablering af nye staldafsnit eller renovering. BAT forudsætningen for sengestaldsproduktionsarealerne fastsættes derfor som "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse".

Situationsplan med placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1.
Produktionsarealerne i stalden "kostald+ungdyrstald" kan ses i Bilag 2.

Der vil fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på ejendommen:

Husdyranlæg og produktionsarealer

- Kostald+ungdyrstald på 4582 m² med 4 produktionsarealer til flexgruppe "Alle kvæg":
 - 1338 m² Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal).
 - (Nyt) 674 m² Dybstrøelse.
 - 100 m² Dybstrøelse.
 - 1200 m² Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal).

- Kalveplads på 261 m² med kalvehytter til "Kalve (under 6 mdr.)":
 - 15 m² Dybstrøelse.
 - (Nyt) 110 m² Dybstrøelse.

Det samlede godkendte produktionsareal på 3437 m² i staldanlæggene kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser.

Gødningsopbevaringsanlæg

- Gyllebeholder 1, overfladeareal på 999 m² (V = 5000 m³).
- Gyllebeholder 2, overfladeareal på 359 m² (V = 1450 m³).
- Ny Møddingsplads med gødningsandel på 250 m² til fast husdyrgødning (Kvæg, heste, får og geder), overfladeareal på 295 m².

Andre anlæg

- Ensilageopbevaringsanlæg på 2855 m²
- Samlebrønd til overfladevand fra ensilageopbevaringsanlæg
- Mælketank
- Maskinhus
- Foderlade

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets samlede størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. For at sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen, stiller Haderslev Kommune vilkår om, at dyretyper, staldsystemer, produktionsarealer og gødningsopbevaringslagre skal være som ansøgt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.1.

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen³ vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være kapacitet til minimum 6 måneders tilførsel.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a, stk. 1 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens behov for opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere.

Husdyrbrugets opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning er på 6450 m³ og kan suppleres med lejeaftaler af eksterne gyllebeholdere eller ved aftale med biogasselskab.

Den nye møddingsplads giver mulighed for at opbevare en større mængde fast husdyrgødning på ejendommen end tidligere. Opbevaringskapaciteten for fast husdyrgødning kan suppleres markstakke af husdyrgødningsbaseret kompost jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødning på ejendommen. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10.

Gyllebeholder 1 er etableret med teltoverdækning som BAT teknologi, dette giver en reduktion i ammoniakemission på 50 %. For at emissionsreduktionen er optimal skal teltdugen være intakt og

³ Husdyrgødningsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. Bekendtgørelse nr. 2243 af den 29. november 2021.

lukket, derfor stilles der vilkår om, at åbning af teltdugen kun må ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og at eventuelle skader skal repareres hurtigt.

Udsprinkling af restvand skal overholde de til enhver tid gældende bestemmelser i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen⁴.

For at forebygge forurening af jord og vand med spildt gylle stilles der vilkår om, at påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran.

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.4 og 4.1.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring af disse, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende bygninger.

Afstandskravene i §§ 6, 7 og 8 behandles for de nye og ændrede anlæg, dvs. den nye møddingsplads, den udvidede kalveplads og stalden "kostald+ungdyrstald", da dennes produktionsareal udvides så forureningen fra stalden øges. De korteste afstande fra et af ovennævnte anlæg til de i §§ 6, 7 og 8 nævnte punkter ses i Tabel 5.

Tabel 5 Oversigt over afstande fra nærmeste ændrede husdyranlæg eller det nye gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyrbrugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	990	Byzone ved Nustrup
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til)	50	1170	Boligområde Fjellumvej
§ 6	Nabobeboelse	50	510	Bæk Skovvej 5, 6500 Vojens
§ 7	Kategori 1 natur	10	9000	Natura 200 Habitatnatur Pamhule skov og Stevning Dam
§ 7	Kategori 2 natur	10	3900	Overdrev ved Billund Bæk
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	27	GEUS 142.697
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1570	Nustrup Vandværksboring (GEUS 141.275)
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15	450	Beskyttet vandløb nordnordvest (Elkær Bæk)
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	7	Karl Schrøders Vej
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	17	
§ 8	Naboskel	30	145	Mod vest

⁴ Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning. Bekendtgørelse nr. 1025 af den 30. juni 2023.

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. samt til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 og Kategori 2 natur. De generelle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Der er fastsat afstandskrav i § 8 for vandforsyning (boring), vandløb, dræn, sø (100 m²), vej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel. De generelle afstandskrav i § 8 er ikke overholdt i forhold til afstanden mellem den eksisterende staldbygning og offentligvej. Der er søgt om dispensation for afstandskravet herom. De øvrige afstandskrav er overholdt.

Dispensation fra afstandskrav til offentlig vej

Afstand fra stalden "kostald+ungdyrstald" til nærmeste vejskel, Karl Schrøders Vej, er 7 m. hvor kravet er 15 m. Det drejer sig om en eksisterende staldbygning, hvori produktionen udvides og forureningen derved stiger. Der foretages ikke ændringer af bygningens ydre. Kommunen har ikke aktuelle planer om at udvide kommunevejen Karl Schrøders Vej.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 4 vedrørende afstand fra stalden "kostald+ungdyrstald" til den offentlige vej Karl Schrøders Vej. Der stilles ingen vilkår herom.

Afgørelsen kan påklages jævnfør klagevejledning i Afsnit D.

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det ansøgte ligger ikke indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens⁵ §§ 16-19 og museumslovens⁶ §§ 29 a og 29 e).

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.4 og 4.1.

Det ansøgte projekt medfører, at der opføres ny møddingsplads i tilknytning til det eksisterende bygningssæt, produktionen i eksisterende stald udvides, samt en udvidelse af den eksisterende kalveplads.

Den nye møddingsplads placeres nord for den eksisterende stald "Kostald+ungdyrstald", og vil have et grundareal på 295 m², hvoraf 250 m² bruges til gødningsopbevaringslager.

Udvidelsen af kalvepladsen sker på eksisterende betonplads og er omgivet af husdyrbrugets øvrige anlæg.

Området

Husdyrbruget ligger i landzone ved Nustrup, placeret 4 km nordvest for Vojens. I kommunens landskabskarakteranalyse ligger ejendommen i karakterområdet, K10 Gram Å hedeslette.

Landskabets bærende karaktertræk er den flade hedeslette mellem to bakkeøer, som gennemløbes af Gram Å. Karakteristisk for området er den enkle struktur af rektangulære markstykker adskilt af lange, lige levende hegn vinkelret på åforløbet samt fugtige enge omkring åen. Karakteristisk for området er også den sparsomme bebyggelse, som består af spredte større gårde, ofte placeret ved overgangen til bakkeøerne, samt enkelte mindre landsbyer og bebyggelser. Kontrasterende til dette er Nustrup

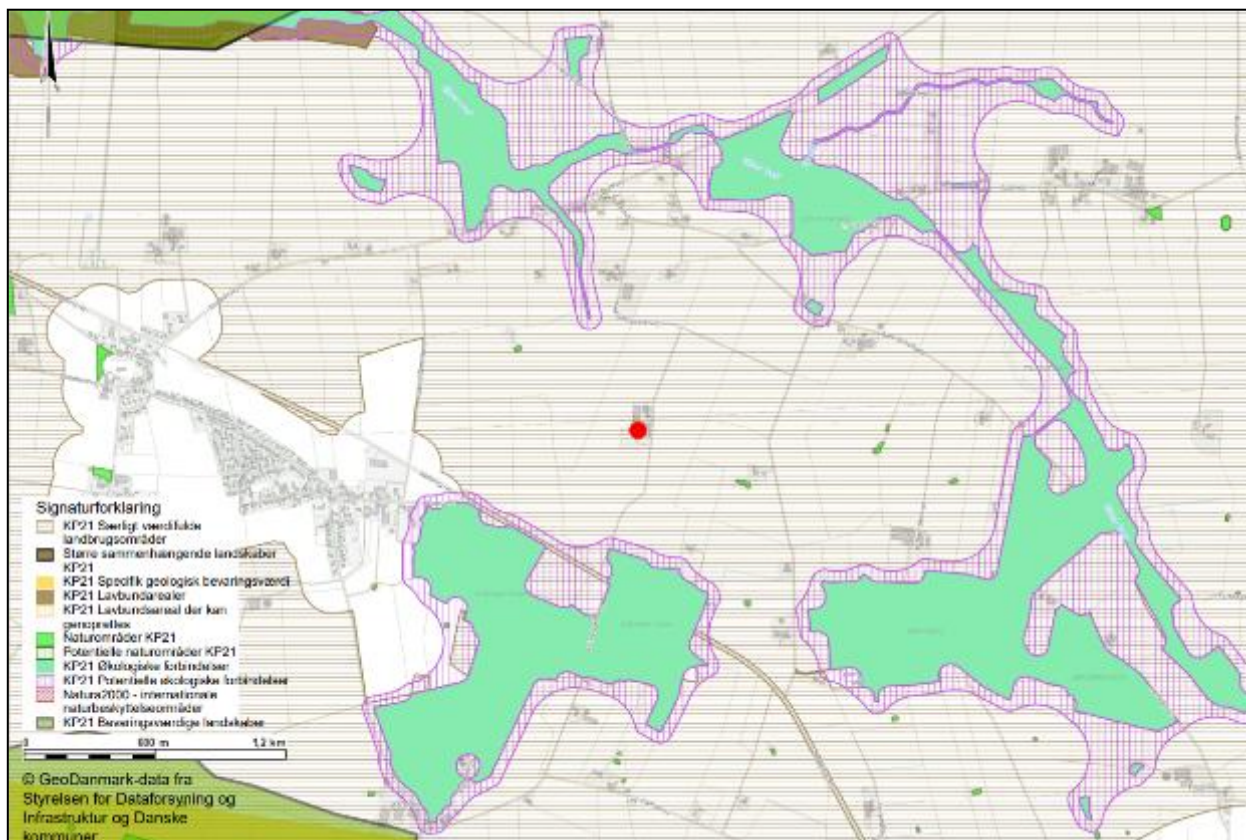
⁵ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022.

⁶ Museumsloven - Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014.

Plantage og det særlige herregårdslandskab omkring Gram Slot, som kendetegnes ved placeringen ved åen, de store marker med hegn og solitære træer, bebyggelsen og parkanlæg. Skalaen er overvejende stor.

Kommuneplanen

Ejendommens beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af Figur 2 og Tabel 6.

Figur 2 Husdyrbrugets placering (rød prik ●) og kommuneplanens landskabelige udpegninger.

Tabel 6 Landskabelige udpegninger og anlæg indenfor disse.

Kommuneplan	Udpegning	Uddrag af retningslinje	Anlæg inden for udpegning
3.1.1	Særligt værdifulde landbrugsområder	Landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt	Ja, alle anlæg
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, som forhindrer genskabelse af det naturlige vandstands niveau.	Nej
3.4.1	Naturområder, herunder særligt værdifulde	Hvis der undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, der forringer et naturområde, stilles krav om udlægning af nye områder.	Nej

3.4.2	Økologiske forbindelser, herunder potentielle	Etablering af nye større anlæg, må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.	Nej
3.4.3	Internationale naturbeskyttelsesområder (NATURA2000)	Skal friholdes for aktiviteter og anlæg, der kan forringe naturtyper og levesteder.	Nej
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, Hvor det tillades, skal placering og udformning tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.2	Større sammenhængende landskaber	Friholdes for byggeri, der slører de visuelle og landskabelige sammenhænge. Placering og udformning skal tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Bebyggelse må ikke sløre eller ødelægge landskabstrækkene, deres overgange og sammenhæng.	Nej
3.5.4	Kystnærhedszonen	Funktionelt begrundet byggeri skal placeres bag ved eksisterende byggeri eller placeres på de påvirker kystlandskabet mindst mulig.	Nej

Som det ses af Tabel 6 ligger husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg indenfor Særligt værdifuldt landbrugsområde. Ved udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder, sikres landbrugets udviklingsmuligheder, hvor landbrugsproduktionen prioriteres højt.

Retningslinjen for Særligt værdifuld landbrugsområde er gengivet nedenfor.

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Det vurderes at det ansøgte byggeri af den nye møddingsplads, samt udvidelsen af kalvepladsen, er i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer, da byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt og opføres i tilknytning til eksisterende bygninger og dermed ikke i væsentligt omfang påvirker områdets karakter.

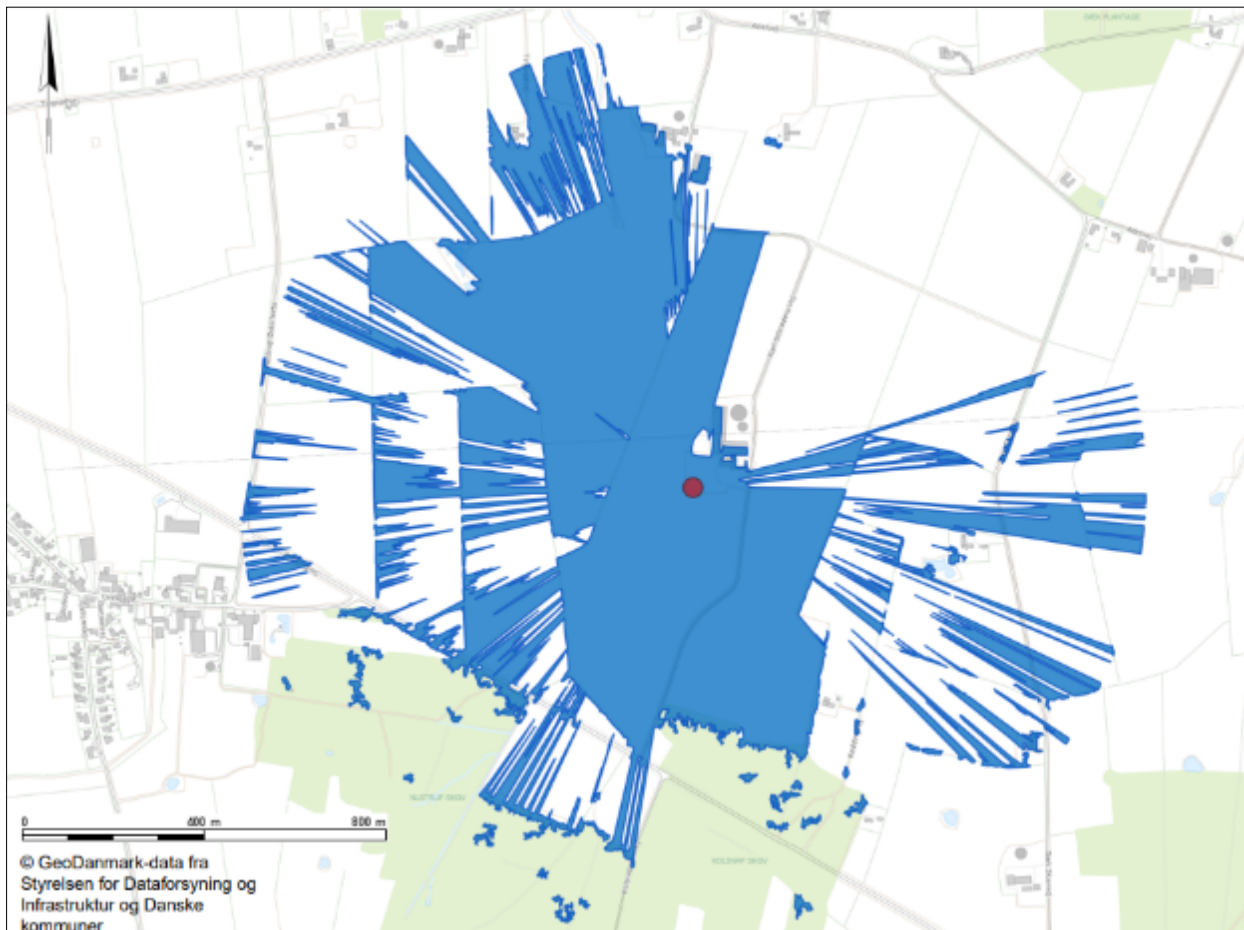
Synlighed og alternativ placering

Husdyrbruget ligger relativt lavt i terrænet i et nord syd gående bredt dalstrøg med enkelte usammenhængende levende hegn. Der er åbent for indsigt til bebyggelsen gennem dalen fra fordelingsvejen Røddingvej fra sydvest og vest, se Figur 3. Grundet det åbne indsyn til, og størrelsen af, husdyrbruget, optræder anlæggene samlet set som et iøjnefaldende element i landskabet. For at begrænse husdyrbrugets indvirkning på det landskabelige udtryk set fra syd og sydvest, stilles der vilkår om etablering og vedligehold af afskærmende beplantning langs ensilageopbevaringsanlæggenes syd- og sydvestlige kant, se Figur 1.

Den nye møddingsplads etableres i umiddelbar tilknytning til staldens nordlige endegavl, se Bilag 1. Møddingspladsen skærmes derved af staldanlægget fra sydlig retning og af Gyllebeholder 1 fra øst- og sydøstlig retning, Det eksisterende læhegn langs Karl Schrøders Vej nordøst for husdyrbruget blokerer for indsyn til møddingspladsen fra øst og nordøst. Indsynet til møddingspladsen vil derfor primært være fra sydvestlig til nordlig retning. Ansøger har ikke overvejet alternative placeringer af møddingspladsen. Den valgte placering er både optimal for arbejdsgangen med udmugning og vil syne mindst muligt i landskabet.

Grundet gødningsopbevaringsanlæggets begrænsede størrelse og placeringen tæt op ad den eksisterende staldbygning, vurderes det, at etableringen af anlægget, ikke vil have en markant påvirkning af den visuelle oplevelse af landskabet.

Udvidelsen af kalvepladsen sker på eksisterende betonplads som er omkranset af husdyrbrugets anlæg. Der vil derfor være minimalt indsyn til pladsen og det vurderes, at udvidelsen er ubetydelig for det landskabelige udtryk.

Figur 3 Synlighedsberegning 1000 m ud fra ensilageopbevaringsanlæg. Elementhøjde: 2 m. Betragterhøjde: 1,8 m.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets placering giver anledning til stort indsyn til anlæggene, særligt fra vest til syd langs fordelingsvejen Røddingvej. De nye anlæg er helt eller delvist afskærmet af husdyrbrugets eksisterende anlæg, og det vurderes derfor, at disse i sig selv ikke vil påvirke landskabets udtryk markant. Husdyrbruget som helhed optræder dog som et iøjnefaldende element i landskabet. Der stilles derfor vilkår om afskærmende beplantning af hensyn til de landskabelige værdier.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.5.1, 4.1 og 4.3.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, benævnt kategori 1, 2 og 3 naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁷.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper samlet i Tabel 7.

Tabel 7 Oversigt over kvælstoffølsomme naturtyper samt maksimal deposition.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7, stk. 1, nr. 1 i husdyrbrugloven Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7, stk. 1, nr. 2 i husdyrbrugloven. Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, udenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. § 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.	Ved merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år: Ud fra en konkret vurdering stilles evt. krav om en maksimal belastning.

De beskyttede naturområder som befinder sig nærmest husdyrbruget fremgår af Figur 4 og Tabel 8.

Tabel 8 Ammoniakdeposition til kategoriseret natur samt yderligere § 3 områder i nærheden af husdyrbruget.

Husdyrbrugloven	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)	Beskrivelse
Kategori 1 – Kat. 1 Naturområde	9000	0,0	-	Surt overdrev, del af NATURA 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam, sydøst for anlæg
Kategori 2 – Kat 2 Overdrev	3900	0,0	-	Overdrev østsydøst for anlæg
Kategori 3 – Gammel skov	710	-	0,0	Potentiel ammoniakfølsom skov, gammel skovjordbund sydvest for anlæg

⁷ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse, nr. 2091 af den 12. november 2021.

Kategori 3 – Gammel skov øst	760	-	0,0	Potentiel ammoniakfølsom skov, gammel skovjordbund sydsydøst for anlæg
Kategori 3 – Kat 3 mose	1030	-	0,1	Mose nordnordøst for anlæg
Naturbeskyttelsesloven	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)	Beskrivelse
§ 3 – Vandløb	460	0,2	0,0	Beskyttet vandløb, del af Elkær Bæk, nordvest for anlæg
§ 3 – Sø øst	560	0,4	0,1	Beskyttet sø østsydøst for anlæg
§ 3 – Sø	590	0,3	0,1	Beskyttet sø nordvest for anlæg
§ 3 – Eng	700	0,2	0,0	Beskyttet eng nordvest for anlæg
Habitatbekendtgørelsen	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)	Beskrivelse
Natura 2000	9000	0,0	-	N92 - Habitatnatur og fuglebeskyttelsesområde Pamhule Skov og Stevning Dam, sydøst for anlæg.
Bilag IV-arter	1150	-	-	Stor vandsalamander observeret sydvest for anlæg i 2012

Figur 4 Naturområder (kategori 3/5 3) og artsobservationer indenfor 1000 m af husdyrbruget.

Det ses af Tabel 8, at nærmeste naturområde omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er et surt overdrev, som findes ca. 9 km sydøst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra husdyrbruget på Karl Schrøders Vej 1, og det vurderes heraf, at området ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Det nærmeste naturområde omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som ligger ca. 3,9 km østsydøst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

De nærmeste kategori 3 naturområder er en potentiel ammoniakfølsom skov af gammel skovjordbund, som strækker sig fra området sydsydøst for husdyrbruget til området sydvest for husdyrbruget, og en mose nordnordøst for husdyrbruget. Grundet størrelsen af den potentielt ammoniakfølsomme skov er der udpeget to naturpunkter til vurdering, ét sydvest for anlæggene (Kategori 3 – Gammel skov) og ét sydsydøst for anlæggene (Kategori 3 – Gammel skov øst) som er adskilt fra det resterende skovområde af Røddingvej. De to punkter befinder sig hhv. ca. 710 m og 760 m fra det nærmeste nye eller ændrede anlæg på husdyrbruget. Begge punkterne i den potentiel ammoniakfølsomme skov modtager en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra husdyrbruget på Karl Schrøders Vej 1.

Kategori 3 mosen nordnordøst for husdyrbruget befinder sig ca. 1030 m fra det nærmeste nye eller ændrede anlæg på husdyrbruget. Mosen modtager en totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra husdyrbruget. Da mosen modtager en merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at mosens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår herom.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af det beskyttede areal. I følge husdyrbruglovens § 16 a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Der er i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbruget på Karl Schrøders Vej 1 udpeget fire § 3 beskyttede naturområder som ikke er kategoriseret natur, et vandløb, to søer og en eng, se Tabel 8. Naturområderne modtager en merdeposition på mellem 0,0 N/ha/år og 0,1 N/ha/år fra husdyrbrugets anlæg. Alle naturområderne modtager altså en merdeposition fra husdyrbruget på mindre end 1 kg N/ha/år. Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Karl Schrøders Vej 1.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår herom.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Den nærmeste del af naturområdet ligger ca. 9 km sydøst for anlægget. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at depositionen ved grænsen til Natura 2000-området er 0 kg N/ha/år, så vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af projektet.

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 6358 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

Der er ingen registrerede observationer af bilag IV-arter indenfor en radius af 1 km fra husdyrbrugets anlæg. Dog er der indenfor en radius af ca. 1,4 km observeret odder i Elkær Bæk nord for husdyrbruget og butsnudet frø i flere mindre søer sydvest for husdyrbruget, se Figur 4.

Ingen af naturområderne omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 0,2 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 0,4 kg N/ha/år. Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af ammoniakemission fra anlæggene.

Herudover findes flere arter af flagermus i området omkring ejendommen.

Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for flagermus ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på husdyrbruget.

Lugtgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.6 og 4.4.

Der er i ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk beregnet en teoretisk geneafstand for de tre beboelsestyper: Enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone og byzone. Geneafstanden (korrigeret

⁸ Nr. 635: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (au.dk).

geneafstand), er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de tre beboelsestyper, for at geneniveauet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af husdyrbrugets driftsansvarlige er ikke omfattet af beskyttelse for lugtgeneniveauerne.

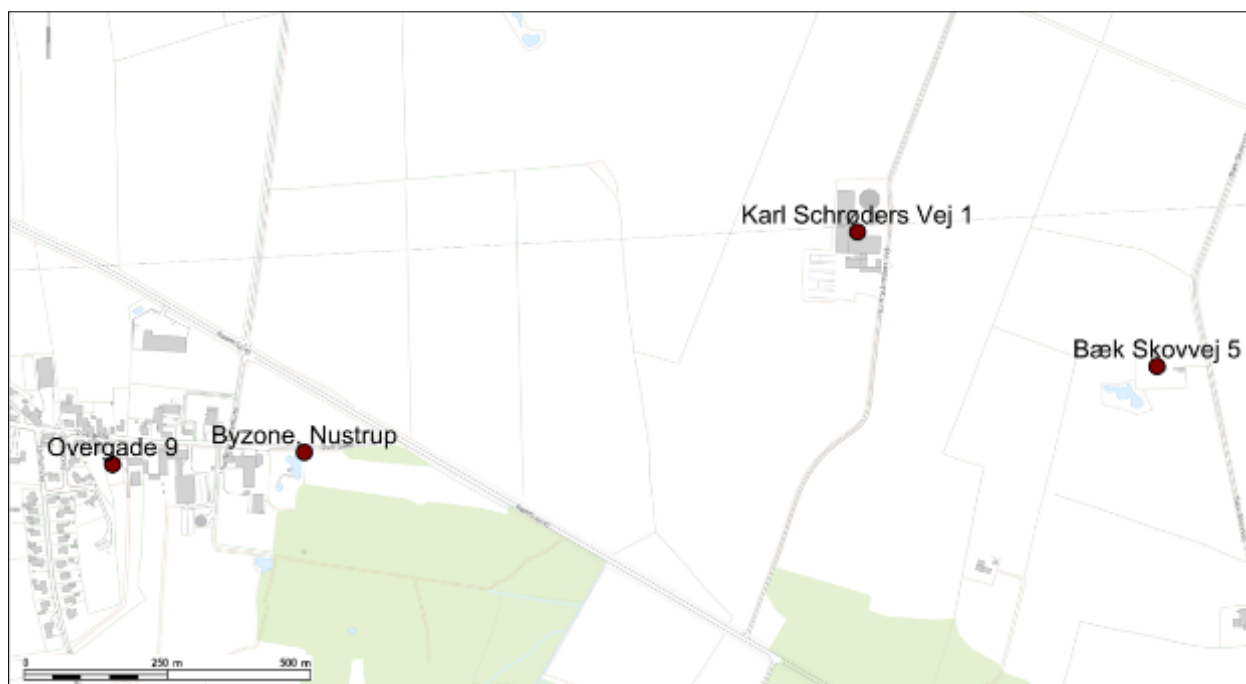
De beregnede lugtgeneafstande for de tre beboelsestyper fremgår af Tabel 9, og de tre beboelsestypers placering i forhold til husdyrbruget ses på Figur 5.

Lugten fra husdyranlæggene er beregnet til samlet at være maks. 44681 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 417 m, og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i nabohøring.

I denne sag sendes udkastet til naboer, som ligger indenfor lugtgeneafstanden til byzone på 433 m, idet lugtkonsekvenszonen på 417 m er kortere end lugtgeneafstanden til byzone.

Tabel 9 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Bæk Skovvej 5, 6500 Vojens Nabo	0	FMK	103,2	581,7	Ja
Overgade 9, 6500 Vojens Samlet bebyggelse	1	NY	286,3	1341	Ja
Nustrup Byzone	1	NY	433	1028,9	Ja

Figur 5 Karl Schrøders Vej 1 beliggenhed i forhold til nærmeste nabo i enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er ejendommen Bæk Skovvej 5, 6500 Vojens. Nærmeste samlet bebyggelse udløses af Overgade 9, 6500 Vojens i landsbyen Nustrup. Nærmeste byzone er boligområde ved Nustrup.

Der er kumulation med kvægdriften på Overgade 7, 6500 Vojens for både samlet bebyggelse og byzone.

Afskæringskriteriet for lugt til alle tre beboelsestyper er overholdt. Der er ikke anvendt teknologi til at reducere lugt fra husdyrbruget.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af bedriften og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støjklider og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3,7,1 og 4.5.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbrugets væsentligste kilder til støj og/eller rystelser vil være brug af maskiner, fx traktor og minilæsser, i driften, transporter til/fra husdyrbruget og brug af kompressor.

Brugen af maskiner på husdyrbruget foregår primært i dagtimerne inde i stalden eller på betonpladsen ved ensilagesiloerne, hvorfra de omkringliggende anlæg vil skærme naboer for eventuelle støjgener.

Transporter til/fra husdyrbruget forekommer primært i dagtimerne, dog kan afhentning af mælk forekomme tidligt om morgenen. Grundet den store afstand til nabobeboelserne vurderes det ikke, at støj fra transporter vil overskride de vejledende støjgrænser. Støjgener fra transporterne minimeres yderligere med hensynsfuld kørsel.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets store afstand til nabobeboelser, at støjen fra anlæggene med tilknyttede aktiviteter, generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser, eller overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag/45 dB aften/40 dB nat ved nabobeboelse. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår.

Da husdyrbrugets kompressor benyttes til mælkekøletanken og er placeret indendørs, samt den store afstand til nabobeboelser, vurderes det, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles derfor ikke vilkår til rystelser.

Støvgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.7.2 og 4.6.

De væsentligste kilder til eventuelle støvgener fra husdyrbruget er håndtering af foder og halm, indblæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og vej. Karl Schrøders Vej er grusbelagt og vil derfor give anledning til nogle støvgener, særligt ved tørre vejrforhold. Disse støvgener minimeres med hensynsfuld kørsel på vejen. Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3,7,3 og 4.7.

Der findes kun udendørsbelysning enkelte steder på husdyrbruget, disse lys fungerer udelukkende som orienteringslys, og er placeret så de giver mindst muligt gene for omgivelserne. Lys i stalde og driftsbygninger tændes ved behov, dvs. Når der er aktivitet i det pågældende anlæg. Det ansøgte giver ikke anledning til at ændre husdyrbrugets lyskilder.

Husdyrbrugets placering og størrelse gør, at bygningsmassen udgør et iøjenfaldende element i landskabet. Dette medfører, at lys fra husdyrbruget ligeledes vil være iøjenfaldende efter mørkets frembrud. For at minimere lysgener fra husdyrbruget, stilles der vilkår om, at udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, som vil sikre, at lyset kun er tændt når det er nødvendigt. Ligeledes stilles der vilkår om natsænkning på belysningen i stalden for at minimere eventuelle lysgener herfra efter mørkets frembrud.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.7.4 og 4.8.

Husdyrbruget skal bestræbe at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring, og om at overholde [Link til retningslinjer for flue- og skadedyrsbekæmpelse fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#) om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.7.5 og 4.9.

Det anslåede antal af årlige transporter er op til 1159, hvilket svarer til ca. 3 om dagen. Det vurderes ikke at være større end forventeligt for et husdyrbrug af denne type og størrelse. Antallet af transporter stiger med mellem 76 og 126 transporter om året grundet udvidelsen af produktionen. Der er 3 indkørsel til ejendommen som alle er fra Karl Schrøders Vej. Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering i landzonen, og med afstanden til nabobeboelser, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen skærpende vilkår i forhold til transport.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.8.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, [Link til Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald](#), skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁹ og affaldsbekendtgørelsen¹⁰.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes [Link til Haderslev Kommunes forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier](#). Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra også er beskrevet i denne forskrift.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på [Link til Energistyrelsens hjemmeside](#).

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, kemikalier, skrappe rengøringsmidler med videre, skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering.

⁹ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1536 af den 16. december 2022.

¹⁰ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 2512 af den 10. december 2021.

Der stilles vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.8.5 og 4.11.

Afløbsplan fremgår af Bilag 3.

For at beskytte det omkringliggende jord, grundvand og natur mod forurening med spildevand, stilles der vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer. Ligeledes stilles der vilkår om, at vask af maskiner mv., hvorfra der kan forekomme gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads og med bortledning af vaskevandet til gyllebeholder.

Husdyrbrugets tagvand ledes til eksisterende nedsivningsanlæg, hvorfra vandet ledes videre til dræn/vandløb. Der stilles vilkår om sikring af tagbrønde og tætsluttende tagnedløb, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til dræn/vandløb.

Energi- og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.8.4, 3.8.5, 4.10 og 4.11.

Energi

Husdyrbruget har et forventet energiforbrug på ca. 200.000 kWh/år, dette kan dog variere afhængigt af antallet af opstaldede dyr. Det estimerede energiforbrug på ejendommen er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse, og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

Der er på husdyrbruget allerede flere tiltag for at reducerer energiforbruget, bl.a. benyttes varmeveksler på mælkekøleanlægget, overskudsvarmen benyttes til at opvarme vaskevand mv.

Vedligehold og løbende reparation af elinstallationer vil forhindre unødigt energiforbrug, der stilles vilkår herom. Som et energireducerende tiltag på husdyrbruget vil lyskilder, ved behov for udskiftning og opsætning, skiftes ud med, eller fastholdes som, LED-belysning eller anden energibesparende belysning. Der sættes vilkår herom for at fastholde husdyrbruget på dette.

Vand

Husdyrbruget har et forventet vandforbrug på i alt ca. 6000 m³ som kommer fra egen boring. Vandforbruget er afhængigt af hvilke dyretyper indenfor de tilladte flexgrupper som opstaldes, derfor kan vandforbruget variere. Det estimerede vandforbrug på ejendommen er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse, og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet. Vandforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

Der er på husdyrbruget allerede flere tiltag for at reducerer vandforbruget, bl.a. flydere i vandkar som forhindrer, at disse flyder over, og genbrug af vand fra mælkekøling til drikkevand til dyrene.

Vedligehold og løbende reparation af vandinstallationer vil forhindre unødigt vandspild og -forbrug, der stilles vilkår herom.

BAT Ammoniakemission

Se ansøger beskrivelse i Bilag 4, afsnit 3.9.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Denne mængde angives som BAT kravet.

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til niveauet for BAT for den pågældende dyretype og staldsystem. BAT kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Ved miljøgodkendelse af husdyrbruget i 2012 blev der sat vilkår om fast overdækning af Gyllebeholder 2, såvel som Gyllebeholder 1. Dette, sammen med andre BAT tiltag, resulterede i, at husdyrbrugets faktiske ammoniakemission blev beregnet til 1510,74 kg NH₃-N/år, mod en beregnet ammoniakemissionsgrænse på 1782,06 kg NH₃-N/år. Husdyrbruget havde derved begrænset deres ammoniakemission med 271,31 kg NH₃-N/år mere end emissionsgrænsen krævede.

Husdyrbruget ønsker med denne miljøgodkendelse at få fjernet kravet om fast overdækning af Gyllebeholder 2 samt at denne teknologi ikke skal indgå i genberegningen af husdyrbrugets BAT-krav. Miljø- og Fødevareklagenævnet fastslog i afgørelse 21/09131 fra d. 14. april 2023¹¹, at genberegningen af husdyrbrugets BAT-Krav kan ske uden inddragelse af tidligere vilkårssat teknologi, såfremt vilkåret herom ikke er fastsat til imødekommelse af krav om maksimal emission ved anvendelse af BAT.

Fast overdækning af Gyllebeholder 2 vil give en emissionsreduktion på 50 %, svarende til 71,1 kg NH₃-N/år. Da husdyrbruget med alle tiltag i miljøgodkendelsen fra 2012 havde en ammoniakemission på 271,31 kg NH₃-N/år mindre end ammoniakemissionsgrænsen, vurderer Haderslev Kommune at vilkåret om fast overdækning af Gyllebeholder 2, ikke var fastsat for at imødekomme kravet om maksimal emission ved anvendelse af BAT.

Vilkåret om fast overdækning af Gyllebeholder 2 videreføres ikke, og BAT-kravet er i denne miljøgodkendelse beregnet uden inddragelse af denne overdækning.

Tabel 10 Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	3699	433	4132
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	3699	433	4132
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	0
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i Tabel 10, er den faktiske ammoniakemission for husdyrbruget på 4132 kg NH₃-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 4132 kg NH₃-N/år, er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt. Virkemidler er de enkelte staldsystemer samt fast overdækning af Gyllebeholder 1.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT end ammoniakemissionen. Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af det ansøgte.

Egenkontrol

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes derfor egenkontrollvilkår om, at der skal være dokumentation for at farligt affald er afskaffet korrekt, at el- og vandforbrug registreres, samt at der foretages løbende vedligehold af el- og vandinstallationer. Der er tillige vilkår om, at der skal laves optegnelser over placeringer af eventuelle markstakke med ensilage.

¹¹ [Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 14. april 2023 i sagsnr. 21/09131.](#)

Risikoforhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 4.13.

For at forebygge uheld, og begrænse eventuelle følger for omgivelserne ved uheld, stilles der vilkår om udarbejdelse og ajourføring af en beredskabsplan for husdyrbruget.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse og regelmæssig opdatering af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Ophør

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4, afsnit 2.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevarings- og husdyranlæg skal tømmes og rengøres, og husdyrbruget skal fremgå i miljømæssig god stand. Dette vil efter Haderslev Kommunes opfattelse minimere risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at husdyrbruget ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

D. Offentlighed og klagevejledning

Offentlighed/Orientering af naboer om ansøgningen om miljøgodkendelse og høring af udkastet

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 2. februar 2024 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens¹² § 19).

Både ansøgningen og udkastet kunne ses på [Link til Haderslev Kommunes Høringsportal \(blivhoerthaderslev.dk\)](https://blivhoerthaderslev.dk) fra den 2. februar 2024 til den 2. marts 2024.

Kommunen modtog ingen hørings svar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 6. marts 2024.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på [Link til DMA.mst.dk](https://link.til.dma.mst.dk) den 6. marts 2024.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Gerardus Johannes C Hilhorst, Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens.

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Landbrugsrådgivning Syd I/S v/ Rikke Kyhn. rky@lrs.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1651 København V. ae@ae.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk

Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens.

Bent.Karlsson1@outlook.dk

Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev. haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på [Link til Den elektroniske klageportal](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. **Ønsker du at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.**

¹² Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøgodkendelsen er meddelt, dermed frem til **den 3. april 2024**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

Opsættende virkning - Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlægges sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på [Link til Den elektroniske selvbetjening](#).

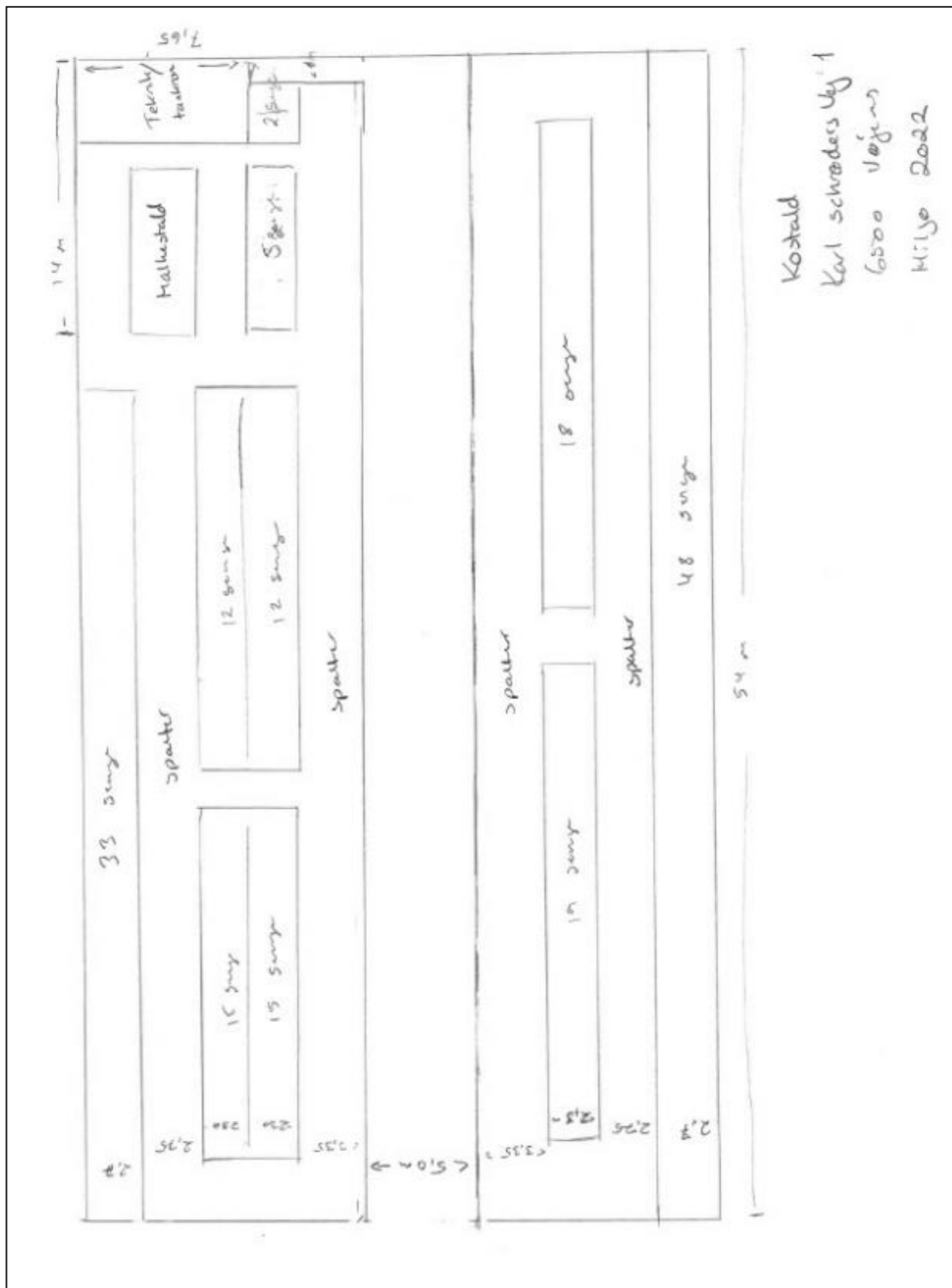
Henvendelse til Ankestyrelsen - Link til kontaktoplysninger til Ankestyrelsen, hvis kommunes sagsbehandling ønskes vurderet. Se vejledning på [Link til Ankestyrelsen vejledning](#) eller kontakt ankestyrelsen på telefon: 33 41 12 00. E-mail: Link adresse til Ankestyrelsen ast@ast.dk.

Bilag 1: Situationsplan

Landbrugsrådgivning Syd Planteavl <small>Pr. 15. marts 2024 11.000 km² Tlf. 74203 616</small>	
Miljø 2023-24 Situationsplan <small>Dato: 06.01.2024</small>	J.Nr. Målestok: 1:1000 Tlf.: ny

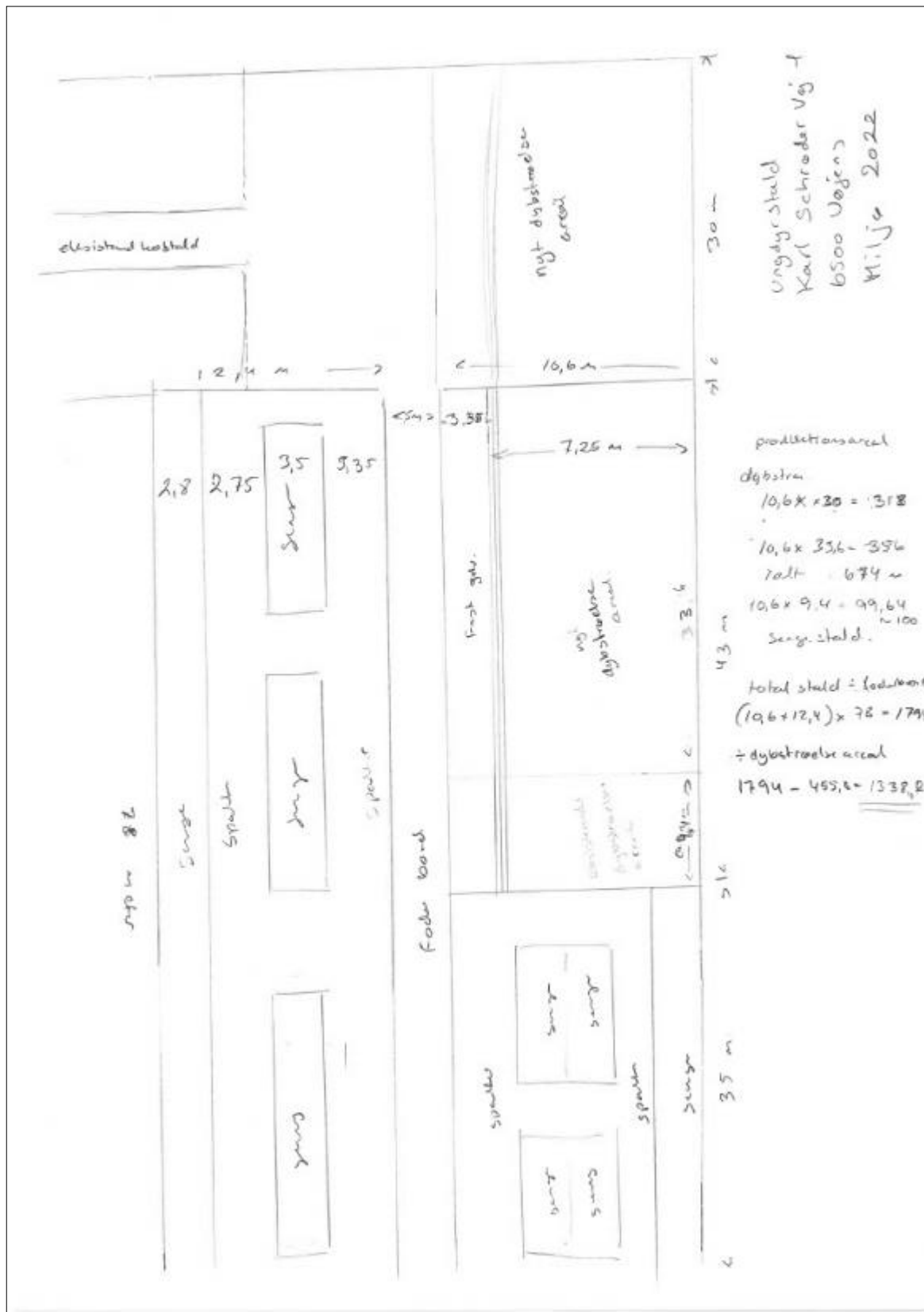
Bilag 2: Produktionsarealer

Figur 6 Plantegning med produktionsarealer i Kostald

Kostald	Produktionsareal	
No drift		
Malkestald	$14 \times 7,65 = 107,1$	
Person seng	$(12,6 - 7,65) \times 1 = 4,95$	
Foderbord	$5,25 \times 54 = 283,5$	
	i alt 395,55	
Ansøgt drift.		
Foder bord	$5 \times 54 = 270$	
malkestald	= 107,1	
person seng	= 4,95	
	i alt = 382	
		total indv. bygn
		$54 \times 29,3 = 1582,20$
		produktionsareal udvægt
		$1582,20 - 395,55 = 1186,65$
		~ 1187
		produktionsareal
		$1582,20 - 382,05 = 1200,15$
		Forskel fra udvægt.
		$1200,15 - 1186,65 = 13,5$

Figur 7 Beregninger af samlet produktionsareal i Kostald

Figur 8 Plantegning med produktionsarealer i Ungdyrstald

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse

Miljøkonsekvensrapport
til ansøgning om
§ 16a MILJØGODKENDELSE

Skovvanggaard
Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens

November 2023

Datablad

Ansøger og ejer	Gerardus Johannes C Hilhorst Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens Mobil: 20875837 Mail: Link til Gerardus Johannes C Hilhorst gihilhorst@gmail.com
Husdyrbrugets adresse	Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens
CVR-nummer	26637171
CHR-nummer	52217
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100016785
Matrikel-nr.	16 m.fl. Nustrup Bæk, Nustrup
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Ejer har og driver kun denne ejendom</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen biaktiviteter på ejendommen</i>
Ansøgningskema	236.121
Konsulent (D3)	Landbrugsrådgivning Syd – CVR. Nr.: 30719131 Rikke kyhn, Chefkonsulent Planteavl, Natur og Miljø, Cand. Agro. Mailadresse til Rikke Kyhn rky@lrs.dk mobil nr. 20245052 Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster
Ansøgning indsendt	18. oktober 2022

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stalde samt udvidelse af dyrehold i eksisterende bygninger.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved en udvidelse i eksisterende bygninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad.....	2
Forord.....	3
1. Indledning.....	6
2. Ikke-teknisk resume.....	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte.....	9
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	12
3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)	13
3.5 Ammoniakemission	14
3.5.1 Naturpunkter	14
3.6 Lugtemission	15
3.6.1 Kumulation til naboer	16
3.7 Øvrige emissioner og gener	16
3.7.1 Støj	16
3.7.2 Støv	17
3.7.3 Lys	18
3.7.4 Skadedyr	18
3.7.5 Transporter	18
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	19
3.8.1 Døde dyr	20
3.8.2 Affald	20
3.8.3 Olie- og kemikalier	20
3.8.4 Energiforbrug	21
3.8.5 Vandforbrug	21
3.9 BAT-Ammoniakemission	23
3.10 Grænseoverskridende virkninger	26
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.....	27
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	27
4.2 Begrænsning af ammoniakemission	28
4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur	28
4.4 Lugtgener for omboende	29
4.5 Støjgener	29
4.6 Støvgener	29
4.7 Lyspåvirkninger	29
4.8 Skadedyr	30
4.9 Transporter	30

4.10	Energi	30
4.11	Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen	30
4.12	Påvirkning af jordarealer og jordbund	31
4.13	Andet om befolkningen og menneskers sundhed	31
4.14	Alternative løsninger	33
4.15	Oplysninger om konsulenten	33
5.	Konklusion	33

1. Indledning

Forslag til indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer en udvidelse af besætningen på Skovvanggaard, Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens i eksisterende driftsbygninger

I forbindelse med projektet er der ikke undersøgt en alternativ placering, da udvidelsen ønskes i eksisterende bygninger, og det vurderes at udnyttelsen af eksisterende giver det bedst samlede anlæg.

Nærværende rapport beskriver bedriftens påvirkninger på miljøet samt de tiltag der er gjort og vil blive gjort for at sikre der ikke sker væsentlig ændringer på natur og øvrige omgivelser ved den udvidelse der ansøges om tilladelse til hos kommunen.

2. Ikke-teknisk resume

På bedriften beliggende på adressen Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens søges om godkendelse af husdyrholdet efter stiplads modellen.

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra marts 2012, hvor dyrehold blev udvidet fra 160 DE til 260,2 DE, og godkendelsen omfattede opførsel af plansiloer, overdækket gylletank, og en godkendelse af placering af møddingsplads på eksisterende betonplads samt tilbygning til bestående ungdyrstald.

Husdyrholdet består af malkekøer med opdræt og driften er konventionel.

Husdyrbruget ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Driften er konventionel.

Der søges om udvidelse af husdyrholdet med malkekøer og tilhørende opdræt, hvor del af lade og ungdyrstald som ikke tidligere har været udnyttet, vil blive inddraget. Dertil opsættes ekstra kalvehytter på pladsen der er etableret tidligere. Den eksisterende møddingsplads fjernes da den ligger ved plansiloanlæg, og ny møddingsplads etableret for enden af stalden mod nord. Der er i 2023 søgt tilladelse til at kunne udsprinkle overfladevand fra plansiloer på nærliggende arealer. Afløb fra plansiloanlæg er hermed blevet adskilt fra afløb ved plads til kalvehytter.

Bedriften ønskes godkendt efter ny lovgivning med den fleksibilitet det medfører, hvor der stilles vilkår til produktionsareal og gulvtype.

Det samlede produktionsareal ved ændring vil blive på 3437 kvm.

Til ejendommen hører i dag et stuehus, et maskinhus, en foderlade, en garage/værksted, en kostald, en foderlade sammenbygget med ungdyrstald, et plansiloanlæg på 2855 kvm samt 2 gyllebeholdere på hhv. 5000 og 1450 kbm.

Anlægget er i øvrigt placeret, så afstandskrav til bl.a. byzone, bebyggelser, vandløb, søer og fredede områder er overholdt. Dog er afstand mellem kostald og offentligvej under afstandskravet på 15 meter, der er dog tale om eksisterende stald, som der tidligere er godkendt i kommunen. Der søges dog om dispensation til fortsættelse af produktion i denne bygning, da heri er malkestald og køerne opstaldet.

Ansøgningen er begrundet i behovet for tilpasning til fremtidige krav, og er erhvervsmæssig nødvendigt for at kunne opretholde en landbrugsbedrift med en forhåbning om fornuftig økonomi og drift.

Oplag af kompost i marken sker i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, med hensyn til placering og overdækning, og der føres journal/logbog.

Produktionen overholder desuden gældende regler for opbevaring, håndtering samt udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støv-, lugt-, og støjbelastning af omgivelserne mv. og tiltag til sikre og forbedring af dette er vurderet således at produktionsanlægget fremadrettet vil kunne overholde dette.

Der er foretaget beregninger i forhold til ammoniakdeposition på nærliggende beskyttede naturområder og skov. Beregningerne viser at udvidelsen ikke har en væsentlig ændring af naturtilstanden i naturområder, og at det overholder lovens krav.

Der er ligeledes foretaget beregninger på særlig følsom udpeget natur (kategori 1 og kategori 2 natur). Der er stor afstand mellem disse områder og bedriften og beregninger viser også at der ingen afsætning er til områderne, så krav her er også overholdt. Ud fra beregninger vurderes det at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet og at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til klima, sikkerhed og sundhed for omgivelser samt for beskyttede arter af planter og dyr.

Det vurderes derfor at det beskrevne projekt virkning på miljøet kan anses for acceptable.

Ved eventuelt ophør af driften vil forurenende dele i produktionsanlægget blive fjernet. Herunder tømmes kanaler og beholdere. Rester af foder og øvrige stoffer afhændes evt. til destruktion/bortskaffelse iht. Kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

På bedriften beliggende på adressen Karl Schrøders Vej 1, 6500 Vojens søges om godkendelse af husdyrholdet efter stiplads modellen.

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra marts 2012, og blev her udvidet fra 160 DE til 260,2 DE, og godkendt til opførsel af plansiloer, overdækket gylletank, møddingsplads samt tilbygning til bestående ungdyrstald.

Husdyrholdet består af malkekøer med opdræt og drives konventionel.

Husdyrbruget ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Der søges om udvidelse af husdyrholdet med malkekøer og tilhørende opdræt, hvor del af foderlade/ungdyrstald vil blive udnyttet helt til stald, således at den del af bygningerne som ikke tidligere har været anvendt/anmeldt til stald, vil blive inddraget. I det at besætningen med køer udvides lidt, søges der om udnyttelse af ekstra kvadratmeter til kalvehytter. Den gamle møddingsplads nedlægges (inddrages til plansilo) og der etableres ny for enden af kostalden mod nord. Der er i 2023 givet ny tilladelse til at udsprinkle overfladevand fra plansiloer på nærliggende arealer. Dermed opnås en bedre gylle (ikke fortyndet), og der spares en del udkørsel af vand med gyllevogn.

Bedriften ønskes godkendt efter ny lovgivning med den fleksibilitet det medfører, hvor der stilles vilkår til produktionsareal og gulvtype.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Ejendommens 8 års drift beror på Miljøgodkendelsen fra marts 2012, og denne omfattende et dyrehold på: 174 stk. køer (St. race), 40 stk. kalve 0-6 mdr., 86 stk. tyrekalve 40-50 kg, 126 stk. opdræt 6-25 mdr. svarende til 260,2 dyreenheder.

I miljøgodkendelsen fra 2012 blev givet tilladelse til udnyttelse af eksisterende løsdriftsstald samt til udvidelse med en ny bygning som stald til ungdyr. Dertil omfattede godkendelsen en støbt plads til opstilling af kalvehytter, samt ny gyllebeholder og udvidelse af plansiloanlæg.

Nudrift er samme som 8 års driften, da ejendommen ikke har fået ny godkendelse siden den der er givet i 2012.

Med denne ansøgning søges om udvidelse af husdyrbruget, hvor den eksisterende foderlade/ungdyrstald udnyttes fuld ud til ungdyr og køer. Der søges om fleksibilitet til alle kvæg på dybstrøelse og i staldafsnit med senge søges om alle kvæg i senge (ringkanal, bagskyl). Pladsen med kalvehytter søges også udvidet, og dyrene her vil dog blot være til kalve på dybstrøelse i alderen fra 0- 6 måneder.

Til ejendommen hører et stuehus, et værksted/garage, et Maskinhus, en kostald, en lille foderlade, en ungdyrstald, en plads med kalvehytter, samt flere plansiloer og 2 gyllebeholdere på hhv. 5.000 kbm. og 1450 kbm. Den store beholder er med overdækning (teltdug).

Driften fra produktionen er hovedsageligt samlet bag ved stuehus, og det meste af maskinstøj og transporter vil hovedsageligt foregå på pladsen mellem bygninger og plansiloer.

Kostald

Den eksisterende kostald er fra 2002. Denne er indrettet med foderbord i midten, og med 2 rækker senge i den ene side og 3 rækker senge i siden. I nordøstlige hjørne er malkestald, kontor og teknik rum. Udenfor er opsat en silotank til mælk. Der er naturlig ventilation med gardin i siderne og overdækket hævet kip. Stalden har et produktionsareal på 1200 kvm.

Ungdyrstald

I perioden 1995-1999 er der opført en Foderlade/ungdyrstald. Denne ligger for enden af kostalden, vinkelret på. Denne er i 2012 blevet forlænget og er der delvist indrettet med et gennemgående foderbord, samt dybstrøelsesareal til småkalve og sengearealer til køer og ungdyr. I den sydlige del af bygningen er der lidt plads til mindre foderoplag.

Dybstrøelsesarealet i nudrift er ca. 100 kvm, og dette udvides med 674 kvm i ansøgt drift, så produktionsareal med dybstrøelse bliver 774 kvm. Sengearealet i bygningen er på 1338 kvm. og dette ændres ikke. Der søges dog om fleksibilitet i stalden så "alle slags kvæg" kan opstaldes i dybstrøelsesarealet.

Stalden er med naturlig ventilation.

Kalvehytter

På pladsen mellem stald foderlade og plansiloer er der støbt plads til opstilling af kalvehytter. I nudrift er der et produktionsareal på 15 kvm. Og dette øges med 110 kvm. Så der samlet er produktionsareal på 125 kvm. med dybstrøelse til kalve 0-6 mdr.

Fra pladsen er der afløb indtil gyllekanal i stald.

Tilladelsen søges efter de nugældende regler til produktion på et godkendt produktionsareal samt med lidt fleksibilitet så alle kvæg dyretyper kan indsættes indenfor de forskellige staldtyper i staldanlægget, dog undtagen på produktionsareal med kalvehytte, der søges her kun til kalve 0-6 mdr.

Der er naturlig ventilation i staldene.

Der søges om anvendelse af et produktionsareal på i alt 3437 kvm, som omfatter et areal med fleksibilitet til alle dyretyper på dybstrøelse, dog på nær 125 kvm. til kalve i hytter (0-6 mdr.) Dybstrøelsesareal i anlægget udgør 899 kvm og senge/spalter udgør 2538 kvm.

Gyllebeholderen på 5000 kbm er opført i 2018, og har overdækning med teltdug. Gyllebeholderen på 1450 kbm er opført i 1990, og kontrolleret i 2022.

Ejendommen har 6 plansiloer med afløb til opsamlingsbeholder så der kan udsprinkles på nærliggende arealer. Der er 3 stk på 11x45 m (1485 kvm.), 2 plansiloer på 6x35 m (420 kvm) og den nyeste er på 73x13 m (950 kvm), dvs. samlet 2855 kvm. Der er givet tilladelse til at opsamle overfladevand i samlebrønd og udsprinkle ensilagesaften på nærliggende arealer.

På ejendommen anvendes i nudrift en del af den faste plads ved den sydlige plansilo til opbevaring af fast møg/mødding. Der søges om at få etableret ny møddingsplads for enden af stalden mod nord. Herfra laves afløb der ledes til gyllebeholder.

Møddingspladsen vil kun blive benyttet til oplag af gødning i den periode det ikke kan køres direkte ud eller kan lægges i markstak. Der muges ud fra dybstrøelsen ca. 6 gange årligt – en del af det køres direkte ud eller lægges i markstak.

Der flyttes gylle fra stald til beholder ca. 1-2 gange månedligt.

Begge beholdere er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger. Bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Dette kontrolleres ved beholderkontroller og tjekkes af ejer årlig og noteres i logbog.

Fremtidigt drift er med gødningsproduktion fra kvæg som både er opstaldet på dybstrøelse og gylle (spalter). Dybstrøelse opbevares i staldene indtil det køres direkte ud eller kan lægges i markstak.

Gylle og spildevand fra produktionen ledes til gyllebeholderne.

Spildevand fra husdyrproduktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og malkeanlæg samt fra drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Det ansøgte indeholder ændringer i produktionsarealet i forhold til nudriften og i forhold til hvordan den så ud i (årstal) for 8 år siden. Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk skema 236.121

Nudriften er beregnet ud fra den nuværende lovlige drift i henhold til det eksisterende tilladelse fra 2012, og dette er dermed også 8 års driften.

På ejendommen findes to gyllebeholdere, der også ses på figur 1. Der søges om at etablere ny møddingsplads for enden af ungdystald, hvor der fremadrettet skal opbevares fast gødning.

Herpå skal gødning fra kalvehytter lægges. Ved udmugning af dybstrøelse fra bokse i stald udbringes gødningen direkte eller lægges i markstak efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gyllebeholder	Opførelses år	Kapacitet (m³)	Overfladeareal (m²)	NH₃-effekt
1. Gyllebeholder	2018	5.000	999	50%, (teloverdækning)
2. Gyllebeholder	1990	1.450	359	Ingen indregnet (flydelag)
I alt		6.450		

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning.

Der er i forbindelse med denne ansøgning valgt at få fjernet vilkår om overdækning på den lille beholder. Beregninger i ansøgning viser at BAT krav er overholdt.

For at mindske vandtilførsel til gyllebeholderne, søges om at etablere et udsprinklingsanlæg til overfladevand fra plansiloanlæg. Der etableres nu pumpe og opsamlingsbeholder vest for stald og nord for plansiloanlægget.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens gældende regler om opbevaringskapacitet dækkes ved dette, eller ved supplerende lejeaftaler på eksterne gyllebeholdere eller ved afsætning til Biogas.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Alle driftsbygninger ligger i en samlet enhed med eksisterende beplantning omkring.

Der sker kun udvidelse af besætning indenfor eksisterende nuværende bygningsrammer (kostald og foderlade) samt ved udvidelse med kalvehytter på eksisterende kalveplads.

Driften er samlet og det meste af maskinstøj og transport vil hovedsageligt foregå på pladsen vest for vejen mellem driftsbygninger og plansiloanlæg. Se evt. situationsplan.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ejer driver kun denne ejendom og den er ikke teknisk og forureningsmæssigt forbundet med anden ejendom.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen Karl Schrøders Veje 1 er beliggende i landzone i Haderslev Kommune, ca. 1190 meter øst fra Nustrup. Vojens ligger vest for og afstanden hertil er ca. 4 km (fugleflugtslinje).

Ejendommen ligger relativt lavt i terrænet og midt i et bredt nord-syd gående dalstrøg. I området er der enkelte levende hegn og småbiotoper.

Anlægget er placeret så afstandskravene til bl.a. nabobeboelse, vandløb, søer, naboskel og byzone, vandforsyningsanlæg, levnedsmiddelvirksomhed overholdes.

Ejendommen er beliggende i et område der er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde.

Der er ingen lokalplan for området hvor bygninger er placeret. Nærmeste er ved Nustrup hvor der er vedtaget områder med erhvervsbyggeri.

Anlægget er beliggende udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt kirke- og skovbyggelinjer. Ved læhegnet nord for ejendommen, langs vejen er der registreret et beskyttet sten- og jorddige.

Ejendommen er beliggende inden i landet og der er derfor langt til kystnærhedszonen.

Udvidelsen sker hovedsageligt indenfor eksisterende bygningsmæssige rammer, og det er ansøgers vurdering at udvidelsen ikke vil have en væsentlig virkning på de landskabelige værdier.

Placering af ud-sprinklingsanlæg i forbindelse med plansiloanlæg i nærhed af driftsbygning vurderes heller ikke at give forringelser på de landskabelige værdier.

Det er ligeledes ansøgers vurdering at anlægget ikke påvirker landskabelige værdier eller er i konflikt med kommuneplanen.

3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbrug lovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er målt som nærmeste afstand fra de nærmeste staldanlæg

	Afstand fra Anlægget (driftsbygninger)	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene Vandforsyningsanlæg	26 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	Mere end 50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	460 meter	15 meter
Offentlig vej og privat Fællesvej	11 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	Mere end 25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	25 meter	15 meter

Naboskel	155 meter	30 meter
Nærmeste nabobeboelse	550 meter	50 meter
Nærmeste byzone/sommerhusområde	1050 meter	50 meter

På ovenstående baggrund vurderes det, at de ansøgte stalde- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg, overholder husdyrbrugslovens afstandskrav, dog på nær afstand til offentlig vej Karl Schrøders vej. Der er dog tale om eksisterende bygning, og der er tidligere givet tilladelse til kostald.

3.5 Ammoniakemission

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningsystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift og nudriften:

	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	4132,5 kg NH ₃ -N	3333,8 kg NH ₃ -N	3134,0 kg NH ₃ -N

I dette afsnit beskrives den samlede ammoniakemission og ammoniakdeposition til naturområder.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Nærmeste kategori 1 naturområder er et overdrev beliggende ca. 9 km øst for ejendommen, ved Jernhyt bæk, som fører til Stevning Dam

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdeposition til kategori 1 og 2-natur. Totaldepositionen til det nærmeste kategori 1

naturområde er 0,0 kg N/ha. Der er ikke indregnet kumulation med andre husdyrbrug i nærheden dels pga. afstanden til naturområdet, så de lovgivningsmæssige krav på maksimal 0,7 er overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

1. højmoser
2. lobeliesøer
3. heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3
4. overdrev der er større en 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃- N/ha/år.

Nærmeste naturområde under kategori 2 er et overdrev beliggende ca. 4 km øst for ejendommen, ved Vojens (Billund bæk/Billund Sø).

Afstanden betyder, at der ikke afsættes ikke ammoniak på overdrevet, og der er beregnet til 0,0 kg N pr. ha, hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Der er regnet til de 2 nærmeste §3 udpegede søer, samt et §3 udpeget engareal nord for et §3 udpeget mose areal nord for, samt 2 områder med potentiel ammoniakfølsom skov. Der er en lille merbelastning på 0,2 kg N/ha fra anlægget på de nærmeste naturområder, disse er dog målt til under 1 kg/merbelastningen.

3.6 Lugtemission

Husdyrproduktion kan give anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser.

Lugt stammer primært fra staldene og overflader. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for, at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktforurening.

Da der i staldene er naturlig ventilation, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring stalden, hvorved lugten formindskes.

Dybstrøelse fra staldene udtages mindst 1 gang årligt, hvor det enten køres direkte ud eller lægges i markstak.

Fra kalvebokse muges oftere ud og dette placeres på møddingsplads.

I figur xx nedenfor viser beregninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 4.1 og 4.1.1.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Stæk Skovvej	0	FMK	103,7	103,7	581,7	Ja
Overgade 7	1	NY	280,3	280,3	1341	Ja
Nustrup Cjerløv, Nustrup	1	NY	303,6	433	1028,0	Ja

Konsekvenszone: 417 m

Bemærk at geneafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Figur 2. Samlet resultat af lugtberegningen.

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er kumulation med kvægbruget på Overgade 7, og dette er anvendt i forbindelse med beregninger til både samlet bebyggelse og byzone.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

Der vil kunne forekomme støj fra dyrene og maskiner der anvendes i driften. Bedriften ligger langt fra naboer, og støjniveauet vil være minimalt og vurderes ikke at være til gene

for naboer.

Stalde bliver strøet både med minilæsser og manuelt. De fleste stalde er åbne med naturlig ventilation, med gardiner i siden.

Der blandes foder til dyrene på pladsen ved plansiloen. Dette foregår i dagtimerne. I foderlade vales korn, som anvendes i foderblanding.

Malkeanlæg – kompressor osv. kan give anledning til støj, og der malkes 2 gange i døgnet. Afhentning af mælk sker efter vognmandens arbejdsplan, og kan forekomme tidligt om morgenen. Der er pt. anden dags afhentning.

Levering af kraftfoder sker normalt i dagtimerne, en del læs tippes af i foderlade og enkelt blæses ind i fodersilo der er placeret mellem bygninger ved kalvehytte pladsen.

De fleste støjende maskinaktiviteter sker på pladsen ved plansilo og bag staldbygninger, og da der er langt til naboer vurderes støj ikke at være et problem udenfor matriklen.

Ud over ovennævnte vil det være begrænset, hvor meget støj, der kommer fra produktionen, og hovedparten vil være i forbindelse med malkning, fodring, strøning og håndtering af dyr, foder og gødning.

Der forventes ikke at ske større ændringer i forhold til støj fra produktionen.

Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer.

Umiddelbart forventes det, at miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes. Ansøger vurderer på den baggrund at der ikke er behov for at foretage støjreducerende tiltag.

3.7.2 Støv

Der kan dog forekomme støvgener ved fodring, strøning samt ved transport af foder, dyr og gødning til og fra ejendommen.

Karl Schrøder veje er en grusvej, så det begrænser støvgener ved hensynsfuld kørsel på vejen.

Der er 3 indkørsler fra Karls Schrøders Vej til ejendommen. Den midterste indkørsel ligger ved gavlenden af kostalden og denne benyttes hovedsagelig til privat. De 2 andre anvendes til drift, en hovedsageligt indtil plansilo og stald og den anden fører indtil gyllebeholderne.

Foderhåndtering forventes ikke at være forbundet med væsentlige støvgener når det er lagt ind i plansiloerne.

Ved flere dyr i besætningen, leveres større træk af foder udefra, så antal transportere forbundet hermed forventes ikke øget.

Der vil dog kunne forekomme støvgener i tørre perioder ved kørsel på grusveje herunder også Karl Schrøder Vej. Kørsel på vejen er især koncentreret i de perioder, hvor der bliver kørt grovfoder og halm ind.

Mælkebil holder ved gavlen af stalden, hvor silotank står og kører blot videre af Karl Schrøders Vej, som er grusvej, så i tørre perioder kan forekomme støv herfra.

I den daglige drift forventes ikke støvgener udenfor ejendommen og der forventes ingen væsentlige ændringer med transportere ved fremtidige drift.

3.7.3 Lys

Der tændes lys i stalde og driftsbygninger ved behov, dvs. ved malkning, ved afhentning af mælk, når der føres tilsyn med dyrene samt ved behov under strøning og fodring.

Udenfor bygningen er der enkelte steder lys/lamper på facader. Disse anvendes dog kun som orienteringslys og er ikke placeret så de skal være til gene for omkring boende.

Det vurderes at der ikke vil være væsentlige lysgener fra det ansøgte.

3.7.4 Skadedyr

Der foretages som minimum skadedyrsforebyggelse og bekæmpelse efter statens og kommunens retningslinjer.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

På bedriften muges ofte hos kalve og anvendes gift til at begrænse fluer.

Ansøger gør brug af den kommunale ordning i forbindelse med rottebekæmpelse, så de tilkaldes ved behov.

Dertil tilstræbes at der på bedriften holdes rent og ryddeligt, således at tilhold af skadedyr (rotter osv.) minimeres.

3.7.5 Transporter

Indtil ejendommene er der 3 indkørsler. Den midterste er hovedsageligt indtil privaten og de 2 øvrige fører ind til driftsbygninger.

De væsentligste transporter som er med større maskiner (lastbiler og traktorer) er til og fra frakørsel af dyr, samt levering af foder, og udbringning gødning.

De interne transporter med foder og gødning forestår af ejer og foregår hovedsageligt i dagtimer.

Antallet af transporter forventes at stige proportionelt med udvidelsen og antal dyr i produktionsanlægget og er afhængig af aktiviteter på husdyrbrug evt. med flere dyr vil der i fremtidig drift komme flere transporter.

Der vil dels være en del transport med gødning, dyr, foder og strøelse.

Transporter med grovfoder foregår ved plansiloanlægget, og transporter med gødning, sker både direkte fra stald, eller fra møddingsplads eller gyllebeholder. Udbringningen er afhængig årstid og afgrøder på markarealernes behov. Dette afstemmes i mark- og gødningsplan der udarbejdes hvert år.

Tunge transporter foregår hovedsageligt i dagtimerne, om end sæsonbetonet natarbejde kan forekomme.

Tabel xx. Transporter til og fra ejendommen

Transport	Før pr år	Efter pr år
Mælk	182	182
Husdyrgødning	400	420
Foder fra foderstof	12	14
Grovfoder og halm	350	400-450
Brændstof	7	8
Ind/udlevering af dyr	52	52
Døde dyr	15	16
Affald	10	12
Andet	5	5
	1033	1109-1159

En transport vil omfatte både til- og frafrakørsel. Intern transport f.eks. i forbindelse med fodring er ikke inkluderet i ovennævnte oversigt, ej heller indtransport med halm og grovfoder. Efter situationen er estimeret tal – vil afhænge af produktionsomfanget.

Da ejendommen ligger meget langt fra naboer og vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener for omkring boende fra transporter til og fra ejendommen

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

Husdyrbruget er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Husdyrbruget oplyser, at reglerne efterleves. Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA, i henhold til gældende regler

Døde dyr placeres på plansilo pladsen nordøst for maskinhuset. For at opbevaringen sker hygiejnisk, overdækkes med kadaver kap, og lægges ud aftenen før afhentning, som er den efterfølgende dag. Stedet ligger et godt stykke fra off. Vej og er skjult af beplantning, så der ikke er direkte syn ind på døde dyr.

Afhentning sker efter behov og med dags varsel.

3.8.2 Affald

Der er på ejendommen containere til erhvervsaffald og der er aftale med Firma om afhentning, og det bortskaffes hovedsageligt til genanvendelse.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler afleveres til dyrlægen efter brug. Opbevares i en spand/holder med låg på kontor der er aflåst.

Rengørings- og desinfektionsmidler anvendt til staldrengøringsarbejder er generelt hurtigt nedbrudte. Alle indkøbte mængder forventes anvendt, hvorved restmængder normalt ikke vil forekomme

Lysstofrør, lavenergipærer, batterier afleveres på kommunal modtagestation.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Spildolie opbevares i 200 L tromler som står på spildbakker i maskinhuset.

Der opbevares kun små mængder, da det meste "afhændes" ved service på traktor/maskiner og skift af olie sker hos mekaniker. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald sker i overensstemmelse med Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Der opbevares ikke sprøjtemidler, da der er aftale med maskinstation om at foretage sprøjtning af marker.

Det vurderes, at den daglige håndtering af olie, kemikalier samt affald og bortskaffelse af affald fra ejendommen sikre, at der ikke sker en miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand og at omkringboende ikke bliver generet af lugt eller skadedyr fra affald.

3.8.4 Energiforbrug

Husdyrbruget anvender ressourcer i forbindelse med sin produktion, herunder bl.a. el, vand og fossile brændstoffer.

Energiforbrug består primært af el til lys, malkning, gyllehåndtering samt brændstof til traktor/maskiner som anvendes i produktionen og til markarbejde.

Staldene er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette. Varmegenindvinding fra mælkekølingen benyttes til opvarmning af vand til vask m.v. i staldanlægget. Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der er en dieselolie tank på ejendommen. Tanken rummer 2.500 liter.

Den er placeret på betongulv i maskinhus og tanken er godkendt.

Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Maskinstation forestår sprøjtning i marker så der opbevares og forefindes ikke sprøjtemidler på bedriften.

Energiforbrug forventes at stige proportionelt med udvidelsen.

Der er varmeveksler på mælkekøle anlæg, som bruges til opvarmning af vand.

I ansøgt drift anslås det, at forbruget bliver ca. 200.000 kWh årligt.

Dette er dog også afhængigt af antal dyr der fremadrettet vil være i produktionsanlægget.

Det tilstræbes at der ved udskiftning og opsætning af nye lyskilder, anvendes lyskilder med bedre energimærkning – f.eks. LED lys.

3.8.5 Vandforbrug

Ejendommens vandforbrug er angivet i tabellen herunder.

Type	Nu drift (kbm)	Ansøgt drift (kbm)
Drikkevand stalde	5200	Ca. 5500
Vaskevand	450	450
Vaskeplads	50	50
I alt	5700	6000

Husdyrbruget forsynes med vand fra egen boring. Der foretages kontrol måling af vandkvaliteten, der har ikke været anmærkninger.

På ejendommen er der også markvandsboringer, dette vand indgår dog ikke i opgørelse af vandforbrug.

Vandforbrug vil stige hvis der kommer flere husdyr ind i produktionsanlægget og afhænger også af hvilke dyregruppe kvæg der opstaldes, idet der er søgt fleksibilitet på en stor del af produktionsarealet.

Vand anvendes primært til drikkevand til dyrene samt rengøring af stalde og malkeanlæg. Ved løbende renovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer vandforbruget og vandspild.

Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over.

Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres. Vandet fra rengøring af malkeanlægget genbruges til vask af malkestald, hvorved vandforbruget minimeres.

Vandforbruget registreres, så der kan reageres på unormalt vandforbrug

Spildevandsafledning

Vand fra rengøring af malkeanlægget og staldanlægget ledes til gyllesystem, hvorfor det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand. Den nye møddingsplads, og kalvehyttepladsen bliver begge etableret med tæt bund. Evt. møddingssaft og regnvand samt vaskevand og regnvand fra møddingspladsen og kalvepladsen opsamles og ledes til gyllebeholder, hvorfor det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Plansiloerne er etableret med tæt bund. Regnvand fra plansiloerne bliver opsamlet via afløb som leder dette til opsamlingsbeholder. Der er givet tilladelse til at opsamle og udsprinkle dette overfladevand efter gældende regler. Med opdeling af afløb fra pladsen vurderes det dermed, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand ved håndteringen af restvand fra plansiloerne.

Tagvand afledes til eksisterende nedsivningsanlæg, som går videre til dræn/vandløb.

3.9 BAT-Ammoniakemission

I lovgivningen er der faste krav til, at husdyrbrug skal anvende den bedst tilgængelige teknik (BAT) til begrænsning af ammoniakudledningen fra produktionen. Husdyrbruget imødekommer dette krav ved at vælge et staldsystem eller en teknologi til reduktion af ammoniakemission, som er blandt de bedst tilgængelige.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, som ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

BAT er defineret i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ og svineproduktion (BREF), i BAT-byggeblade/teknologiblade og via beregninger i ansøgningsystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4132 kg NH₃-N/år og ammoniakemissionen er på 4132 NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt, se nedenstående figur:

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Legre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3699	433	4132
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3600	433	4132
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 3. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og renoverede staldafsnit, og ved dyr i de forskellige grupper.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldsavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald+ungdyrstald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kostald+ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald+ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kostald+ungdyrstald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT							
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	korrektionsfaktor for udgående	vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	ansøgtes forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)	
(#544316) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1200	1,16	1	1392			
(#634741) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	100	0,84	1	84			
(#634742) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	674	0,84	1	566			
(#634743) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1338	1,16	1	1552			
(#544313) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	110	0,84	1	92			
(#549452) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	15	0,84	1	13			

Figur 4 Forudsætning for BAT-beregning.

Produktionen overholder BAT-kravet for ammoniakemission, og det vurderes derfor, at husdyrbruget med den ansøgte produktion ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt i forhold til afgivelsen af ammoniak. Da husdyrproduktionen overholder BAT-kravet som beskrevet ovenfor, vurderes det, at husdyrbruget overholder kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknik i forhold til begrænsning af ammoniakemissionen.

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd. Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter. Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved bl.a. at reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene og lager.

Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket medfører en lavere koncentration af ammoniak og lugt fra husdyrproduktionen. Staldene er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen.

Pumpning og håndtering af gylle foregår i lukket system. Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt vil normalt foregå indenfor normal arbejdstid.

Ansøger vurderer, at det er BAT at monitorere følgende procesparametre mindst en gang om året:

- Vandforbrug
- Energiforbrug
- Brændstofforbrug
- Foderforbrug
- Gødningsproduktion

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med fodringsrådgiver og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Foderet er, ved hjælp af foderplanerne, tilpasset de enkelte dyregruppers aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen. Proteinindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning. Fosforindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører at mængden af fosfor i husdyrgødningen reduceres og der vil dermed være et lavere fosforindhold i den samlede mængde af husdyrgødning.

Gyllebeholderne er stabile beholdere lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret, for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Der føres logbog over gyllebeholdere med naturligt flydelag. Møddingspladsen er etableret med fast bund og med afløb til gyllesystem.

En gang årligt tømmes møddingspladsen, hvorved den visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Det vurderes, at den daglige håndtering og opbevaringen af husdyrgødning i gyllebeholderen og på møddingspladsen ikke vil medføre en miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand og at omkringboende ikke bliver væsentligt generet af lugt eller fluer fra husdyrgødningen.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler og foregår efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen udbringes med slæbeslanger i afgrøderne eller nedfældes/forsures forud for etablering af vårsæd og i græs. Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Det vurderes, at eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossent eller snedækket areal.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er fra husdyrbruget, da der er over 44 km til den tyske grænse som er den nærmeste grænse. Det vurderes, at der ikke vil være luftbåren forurening eller gener, der vil kunne påvirke nabolande.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit redegøres for projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Emissioner fra anlægget vil blive vurderet i forhold til netop den placering produktionen har og der vil blive redegjort for hvilke foranstaltninger, der er påtænkt/truffet valg om for at undgå, forebygge eller begrænse eller om muligt neutralisere de forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Konsulenten kan også foreslå egenkontrolvilkår (B7), for at sikre efterlevelse af de foranstaltninger der træffes for at begrænse skadelige virkninger på miljø, natur og menneskers sundhed.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Ejendommen Karl Schrøders Vej 1 er beliggende i landzone i Haderslev Kommune, ca. 1190 meter øst fra Nustrup. Vojens ligger vest for og afstanden hertil er ca. 4 km.

Ejendommen ligger relativt lavt i terrænet og midt i et bredt nord syd gående dalstrøg. I området er der enkelte levende hegn og småbiotoper.

Anlægget er placeret så afstandskravene til bl.a. nabobeboelse, vandløb, søer, naboskel og byzone, vandforsyningsanlæg, levnedsmiddelvirksomhed overholdes.

Ejendommen er beliggende i et område der er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde.

Der er ingen lokalplan for området hvor bygninger er placeret.

Anlægget er beliggende udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt kirke- og skovbyggelinjer. Langs vejen mod nord er der registreret et beskyttet sten- og jorddige. Og på ejendommens udspretningsarealer ligger flere gravhøje. Syd for er registreret skovbyggelinie.

Ejendommen er beliggende inden i landet og der er derfor langt til kystnærhedszonen.

Udvidelsen sker hovedsageligt indenfor eksisterende bygningsmæssige rammer, og der er tidligere stillet krav om skærmende beplantning syd for plansiloanlæg. Dertil ligger bedriften langt fra naboer og øvrige bebyggelser, så vurderes at udvidelsen ikke vil skæmme landskabsoplevelsen, hverken for naboer eller forbi passerende

Ved anvendelse af eksisterende bygninger har dette heller ikke en væsentlig påvirkning af Bilag IV arter.

Placering af ud sprinklingsanlæg i forbindelse med plansiloanlæg i nærhed af driftsbygning vurderes heller ikke at give forringelser på de landskabelige værdier.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

Der er tidligere truffet valg om at få overdækket begge gyllebeholdere, for at reducere ammoniak emissionen. Det har dog vist sig at overdækning af den mindste beholder er forbundet med begrænsninger pga. konstruktion og dermed også store omkostninger. Overdækning er derfor ikke iværksat, og i denne nye ansøgning søges nu om at få dette vilkår fjernet. I den gældende § 12 miljøgodkendelse for husdyrbruget på Karl Schrøders Vej 1 er der en overimplementering på 271,31 kg/N/år. Dette betyder overdækningen af den lille gyllebeholder på daværende tidspunkt ikke var nødvendig for at overholde BAT-kravet.

Med den ansøgte produktion overholdes BAT-kravet for ammoniakemission, og det vurderes derfor, at husdyrbruget med den ansøgte produktion ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt i forhold til afgivelsen af ammoniak. Da husdyrproduktionen overholder BAT-kravet som beskrevet ovenfor, vurderes det, at husdyrbruget overholder kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknik i forhold til begrænsning af ammoniakemissionen.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Der er tale om en lille merdeposition til kategori 3 arealerne tæt ved, disse ligger dog under afskæringskriteriet 1 kg/ha, og det vurderes derfor at kategori 3 arealet kan tåle denne merpåvirkning uden at ændre tilstand. Der foreligger ikke meget data om naturarealerne på Danmarks Miljøportal.

Der er undersøgt data for naturområderne på Danmarks Miljøportal mm. Fra tidligere miljøtilladelse har kommunen også vurderet at der ikke er naturtypen der er ammoniakfølsom indenfor nærmeste 1000 meter fra anlægget.

Nord for ejendommen løber Elkær bæk, og omkring denne er der områder med HNV score på ca. 5, så her er gjort fund af Bilag IV arter. Risiko for påvirkning af disse naturområder og Bilag IV arter der yngler og raster i tilknytning til dem, anses for at være minimal dels pga. afstand, men også på baggrund tallene for belastning på naturområder der ligger indenfor 1000 meter, som er under afskæringskriterier.

4.4 Lugtgener for omboende

Affaldsmængder og ressourceforbrug er proportionalt med produktionsanlæggets størrelse. Affald håndteres efter gældende lovgivning og jf. Haderslev Kommunes affaldsdirektiv. Der tages på husdyrbruget hånd om korrekt håndtering af affald og andre risikostoffer, og der er fokus på energirigtige løsninger ved renovering og udskiftning af udstyr. Det vurderes derfor, at affald og ressourceforbrug ikke giver anledning til miljømæssige problemer i anlægget og dets omgivelser samt lugt udenfor ejendommens matrikel.

4.5 Støjgener

Fra anlægget vil der forekomme støj som følge af produktionen på bedriften. Dels anvendes malkeanlægget minimum 2 gange dagligt, og dertil anvendes maskiner til at blande og bringe foder ind til dyrene i anlægget.

Nabobeboelser og øvrige bebyggelser/beboelser ligger i god afstand til anlægget.

Der er forsøgt at placere støjklender, så de ikke har generende effekt, bl.a. er plansilo anlæg placeret bag øvrige bygninger, arbejdet i anlægget foregår i dagtimer, så det forventes ikke at maskinstøj eller andet daglig støj fra anlægget kan være til gene for omkringboende.

4.6 Støvgener

Veje ind til og omkring bedriften er grusveje, så i tørre periode kan de give anledning til støvgene. Der forsøges at kørsel foregår hensynsfuld omkring bygningerne, og i den daglige drift anvendes hovedsageligt pladsen bag ved stalde/ved plansiloer, til bl.a. At blande foder til dyrene.

Staldafsnit med dybstrøelse kan også give anledning til støv. Disse er placeret væk for vejen så støv ikke kan virke generende for omkringboende eller forbi kørende.

Der holder i øvrigt rent og ryddeligt omkring ejendommen.

Det vurderes at ansøger har taget forholdsregler der minimerer støvgener udenfor ejendommen.

4.7 Lyspåvirkninger

Der sker ikke udvidelser af bygninger eller ændringer på driftsbygninger der giver anledning til at ændre på lyskilder.

Anlægget ligger langt fra naboer og øvrige beboelser, der anvendes hovedsageligt kun lys i stalde, og dette er kun tændt ved behov. Der er ingen større glaspartier eller projektører på driftsbygninger der kan virke generede på omgivelser, så det vurderes at ansøger har taget de bedste forholdsregler for at begrænse lyspåvirkninger til omgivelser og omkringboende.

4.8 Skadedyr

Det tilstræbes at der på bedriften holdes rent og ryddeligt, så tilhold af skadedyr (rotter osv.) minimeres.

For at sikre at der kan produceres gode og rene fødevarer, bliver malkestalden og tank rengjort dagligt. Der strøs frisk halm ved dyrene så gødningsmåttens holdes tør. Der praktiseres generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester, der dermed sikrer at der kun er minimalt med fluer. Der anvendes gift til at begrænse fluer.

Der gøres brug af den kommunale ordning i forbindelse med rottebekæmpelse, så de tilkaldes ved behov.

4.9 Transporter

Adgangsveje til produktionen ligger tæt på offentlig vej. Den offentlige vej Karl Schrøder Vej er en grusvej og der er fokus på hensynsfuld kørsel i forbindelse med transporter herpå .

Tunge transport er minimeret dels bliver mælken hentet hver anden dag, der leveres større mængder af kraftfoder der dels kan tippes af i foderlade. Ansøger har aftale med maskinstation om en del af markarbejdet, og har dermed også fokus på klimabelastningen i forhold til antal transport til og fra produktionen.

Det vurderes derfor at der er taget hensyn til forhold omkring transport, energi – og ressourceforbrug som også tilgodeser omgivelser.

4.10 Energi

Vi vurderer, ved henvisning til afsnittet i kap 3 om energiforbruget, at energiforbruget er optimeret med de tiltag der er gjort og klimapåvirkningen søges derfor begrænset.

Ved at have en samlet besætning, og have grovfoder samlet i Plansilo anlæg og tæt ved central hvor de øvrige fodermidler opbevares, forsøges spild minimeret. Der gøres en indsats for at lave grovfoder i høj kvalitet, så der opnås en god fodereffektivitet, så klima effekten også reduceres.

Igen gennem Arlas klimatjek søges også at finde de mulige virkemidler der kan få dette løftet.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Det vurderes, med henvisning til afsnittet om vandforbrug i kap 3, at ansøger med de oplyste tiltag sørger for at vandforbruget minimeres.

Bedriften ligger forholdsvist lavt i landskabet, og midt i et bredt nord-syd gående dalstrøg. Dalen fører op mod Elkær bæk, og nærmeste vandløbsspids ligger ca. 500 meter nord for ejendommen.

Dermed er der potentiel risiko for en skadelige virkning på overfladevand, hvis der sker uheld med gylle.

Der er på gyllebeholdere sikret med fast pumpe der er tidsstyret, der automatisk slukker efter kort tid. Gyllen føres i godkendte trykledninger og der er etableret tankplads ved beholderne, så spild kan opsamles. Diverse afværgeforanstaltninger og hjælpemidler er beskrevet i beredskabsplan der er udarbejdet for bedriften.

Disse tiltag sammen med de generelle regler sørger for at minimere risikoen for forurening af vandressourcen.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Udbringning af husdyrgødning fra bedriften reguleres af generel lovgivning for udbringning af husdyrgødning. Generelt er markdriften omfattet af regulering mht næringsstofftilførsel og sædskifte, hvilket har positiv betydning for jordens frugtbarhed og udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet. Det forventes ikke at projektet har negativ indvirkning på luft eller klima.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Husdyrproduktionen på ejendommen overholder alle lovens fastsatte krav i forhold afstandskrav og lugtgener til naboer, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af lugt fra husdyrproduktionen. Støvgener minimeres ved at foderet håndteres i lukkede systemer og ved fornuftig håndtering af halm ved strøning, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støv fra husdyrproduktionen. De fastsatte grænser for støjgener overholdes dag og nat. Ved hensynsfuld kørsel med transportere og ved kørsel med hovedparten af transporterne indenfor almindelig arbejdstid minimeres støjgenerne, hvorfor det ikke forventes, at omkringboende bliver væsentligt generet af støj fra husdyrproduktionen. Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres, hvorfor det ikke forventes at omkringboende er væsentligt generet af skadedyr fra husdyrbruget.

Bedriften er forsøgt indrettet så der er mindsket smitterisiko, mellem foder og gødning. Dermed menes også at bedriften har taget hensyn til befolkningens sundhed og omtanke på at levere gode og sunde råvarer.

Risici

Brand

Ved brand tilkaldes brandvæsnet. Der er opsat pulverslukkere strategiske steder på ejendommen. Der iværksættes slukningsarbejde i det omfang det er forsvarligt. Dyr forsøges reddet ud.

Strømsvigt

Ved længerevarende strømsvigt vil energiforsyningselskabet blive kontaktet. Beredskabsplan i forbindelse med miljøgodkendelsen udarbejdes en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen vurderes det at skadevirkninger ved evt. uheld minimeres, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ejer og andre med fast adgang til bedriften er/bliver vejledt i beredskabsplanen, hvilken får en fast plads på staldkontoret.

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

Gylleudslip

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet, i dette tilfælde vil gylle løbe mod det laveste områder omkring gyllebeholderne. Herfra kan det suges op og fjernes.

Maskinstation vil blive kontaktet og der kan dæmmes op med jord eller lignende. Al om lastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Om lastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne hvert 5/10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

4.14 Alternative løsninger

Da udvidelsen af besætning sker indenfor bestående bygningsmæssige ramme er der ikke set på alternative løsninger, idet dette ikke vil give mening, når der er bygningsmasse der kan anvendes til formålet.

Dog er der på sigt ønsket om at fjerne det eksisterende ældre stuehus og placere nyt overfor, og i den forbindelse er der ønske om at opføre nyt maskinhus/foderlade, så driftsbygninger samles i en helhed. Dette projekt er dog for så vidt uafhængigt at Miljøgodkendelsen og er pt. kun på tegnebrættet.

Udvidelse af dyrehold i eksisterende bygninger vurderes dog at ikke at have en væsentlig negativ effekt på miljøet, den omgivende natur samt sundhed for mennesker.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Rikke Kyhn, Cand. Agro. Varetager bl.a. Miljø sager hos Landbrugsrådgivning Syd, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster. Er Chefkonsulent for Planteavl, Natur og Miljø.

5. Konklusion

Med de tiltag og forholdsregler der er foretaget og vil blive udført på bedriften som netop er beskrevet i ovenstående, samt når gældende lovgivning overholdes, må det konkluderes at bedriften kan drives uden væsentlig virkning på omgivende miljø.